

Miljøgodkendelse

Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming

19.01.2024

Teknik & Miljø
Esbjerg Kommune

Oplysninger om husdyrbruget og ansøgningen

Husdyrbruget		Konsulent	
Husdyrbrugets CVR-nummer	38266020	Konsulent Cvr	25914562
Husdyrbrugets navn	Søren Lundgård	Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Beliggenhedsadresse	Ørnelundvej 3B	Konsulent navn	Jakob Altenborg
Postnummer	6740	Konsulent adresse	Byrumvej 30
By	Bramming	Konsulent postnummer	9940
Ansøger		Konsulent by	Læsø
Ansøger navn	Søren Lundgård	Konsulent telefon	26259791
Ansøger adresse	Gl. Darumvej 23	Konsulent email	jakob@miljoeognatur.dk
Ansøger postnummer	6740	Ejendom	
Ansøger by	Bramming	Ejendomsnummer	5610309403
Ansøger telefon	20249078	CHR numre	
Ansøger email	soren@darum.dk		

Sag nr.: 23/21620

Sagsansvarlig: Anli

Skema nr.: 241464, version 3

Indsendt dato: 14.09.2023

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon: 7616 1616

E-mail: miljø@esbjergkommune.dk

Web: www.esbjergkommune.dk

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	4
KOMMUNENS AFGØRELSE	5
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	5
UDNYTTELSE OG BORTFALD	9
MEDDELELSESPLIGT	10
ØVRIGE FORHOLD	10
OFFENTLIGGØRELSE.....	10
KLAGEVEJLEDNING	10
KOMMUNENS VURDERING OG BEGRUNDELSE FOR VILKÅR.....	12
INDLEDNING	12
GENERELLE FORHOLD.....	12
Godkendelsens omfang.....	12
Tidligere godkendelser.....	12
Samdrift med andre husdyrbrug	13
HUSDYRBRUGETS INDRETNING OG DRIFT	16
Driftsbygninger.....	16
Dyrehold, staldsystem og produktionsareal	17
Foder	18
Husdyrgødning	18
Spildevand/restvand	18
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED	19
Faste afstandskrav og planmæssige forhold	19
Landskab og kulturmiljø.....	20
HUSDYRBRUGETS PÅVIRKNING AF OMGIVELSERNE	25
Ammoniakupåvirkning af naturområder og beskyttede arter	25
Lugt	28
Transporter.....	29
Støj.....	30
Støv, fluer og skadedyr	31
Lys.....	31
Driftsforstyrrelser og uheld	31
RESSOURCER, AFFALD OG DØDE DYR	32
Ressourcer.....	32
Affald	32
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT).....	33
ALTERNATIVE MULIGHEDER	34
SAMLET VURDERING	34
OFFENTLIGGØRELSE OG HØRING.....	34
BILAG 1: LANDSKABSVURDERING	35
BILAG 2: MILJØKONSEKVENSRAPPORT	46

Indledning

Hvad drejer sagen sig om?

Esbjerg Kommune har modtaget en ansøgning om en §16a miljøgodkendelse. Der søges om at etablere et husdyrbrug på Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming. Der etableres følgende:

- Etablering af 4 stalde på i alt ca. 11.512 m² med 7.350 m² produktionsareal
- Etablering af 5000 m³ gyllebeholder
- Etablering af 1000 m² møddingsplads med 5 m³ opsamlingsbeholder
- Etablering af 500 m² foderlade inkl. mandskabsfaciliteter
- Etablering af 600 m² bygning med vaskeplads

Ansøger har oplyst, at når projektet realiseres, nedlægges produktionen på Lille Darumvej 7, 6740 Bramming og Darumvej 74A, 6740 Bramming. Samtidig vil det tidligere godkendte projekt på Gl. Darumvej 30, 6740 Bramming bortfalde.

Offentliggørelse

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i 30 dage. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet

Læsevejledning

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder landskab og natur med dens bestande af vilde planter og dyr.

Miljøgodkendelsen er opdelt i 3 dele:

- Del 1: Kommunens afgørelse
Fastlægger de vilkår, der skal gælde for husdyrbruget. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.
- Del 2: Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår
Indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og en begrundelse for de stillede vilkår.
- Del 3: Miljøkonsekvensrapport
Indeholder en miljøkonsekvensrapport, som er udarbejdet af ansøgers rådgiver. Rapporten beskriver mere detaljeret driften af husdyrbruget. Rapporten indeholder også en beskrivelse og en vurdering af de miljøpåvirkninger, som driften af husdyrbruget giver anledning til.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 2.

Kommunens afgørelse

Esbjerg Kommune meddeler miljøgodkendelse til kvægbruget på Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming.

Godkendelsen omfatter:

- Etablering af 4 stalde på i alt ca. 11.512 m² med 7.350 m² produktionsareal
- Etablering af 5000 m³ gyllebeholder
- Etablering af 1000 m² møddingsplads med 5 m³ opsamlingsbeholder
- Etablering af 500 m² foderlade inkl. mandskabsfaciliteter
- Etablering af 600 m² bygning med vaskeplads

Godkendelsen meddeles efter § 16a, stk. 1 i husdyrbrugloven¹.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i afsnittet "Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår".

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg Kommune forudsætter, at husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen og den medsendte miljøkonsekvensrapport. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at husdyrbruget med det ansøgte ikke medfører væsentlig virkning på miljøet.

Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Stald navn	Dyregruppe samt staldsystem	Produktionsareal m ²
1	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2.857
2	Kalve under 6 mdr. Dybstrøelse	1.280
3	Kalve under 6 mdr. Dybstrøelse	268
4	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	1.512 1.433
	Ialt	7.350

2. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende kunne fremvise dokumentation for produktionsarealet størrelse. Denne dokumentation kan bestå af tegninger over staldenes indretning med angivelse af mål for de enkelte områder med dyr.
3. Der skal senest en måned efter ibrugtagning af nyt produktionsareal indsendes målfaste tegninger af produktionsarealet. Med ibrugtagning menes at der er indsat dyr på produktionsarealet.

Indretning og drift

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer.

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Husdyrgødning

6. Arealet af gødningslagre og typen af husdyrgødning skal være som beskrevet nedenfor.

Gødningslager	Gødningstype	Tilladt areal
Gyllebeholder, 5.000 m ³	Ingen krav	1.242 m ²
Møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder	1.000 m ²

7. Overpumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn og lign skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
8. Påfyldning af gyllevogne og lignende skal ske enten med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter, at perioden med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Pladsen skal mindst have tæthed og faldforhold svarende til kravene i Landbrugets Byggeblad nr. 103.11-2.

Spildevand

9. Der skal inden byggeriet påbegyndes indsendes ansøgninger om hhv. afledning af husspildevand fra mandskabsfaciliteter og afledning af tagvand. Der vil blive meddelt særskilte tilladelser hertil.
10. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Med afløb menes både afløb for flydende husdyrgødning og vand. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Landskabelige værdier

11. Byggeriet skal opføres i overensstemmelse med de oplysninger om grundareal, materialer/farver og højde, der er angivet i tabel 2.
12. Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning nord og øst for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.
13. Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning syd for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.

14. Beplantningen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor stald 1 etableres.
15. Alt beplantning (grøn streg på kort 4), der etableres, skal bestå af hjemme-hørende danske træer og buske.
16. Såfremt nyt beplantning (grøn streg på kort 4) nedlægges, skal det genplan-tes.

Ammoniakfordampning

17. I stald 1 og del af stald 4 skal produktionsarealet (jf. bilag XX) etableres med faste, drænede gulve med skraber. Gulv støbt på stedet skal være dimensio-neret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajlefløb og lysningsarealet til ajlefløb må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal. Der skal foretages skrabninger hver 2. time og skra-berer skal være forsynet med timer. Tværgange som ikke skrubes automa-tisk skal hver dag rengøres manuelt 2-3 gange.

Enhver form for driftsstop af skraberer skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumente-rer, at skraberer/robotskraberer er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.

Lugt

18. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyn-digheden vurderes at være væsentlige for området.
19. Der skal opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres, at gulve hol-des tørre og at stalde og fodringsanlæg (foderbord, krybber og lignede) hol-des rene.

Støj

20. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbruget må i intet punkt- målt eller be-regnet ved nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time

Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time
-----	-----------------	----------	--------

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd-niveauer i dB(A) målt eller beregnet i punkter 1,5 m over terræn. Reference-tiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden.

21. Støjvilkårene omfatter al støj fra husdyrbruget på ejendommens bygnings-parcel, det vil sige også støj fra andet end faste tekniske installationer.
22. Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.
23. Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller -beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i ovennævnte vilkår er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støj-måling og eller -beregning om året. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor husdyrbrugets grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med kommunen." Målinger/beregninger skal foretages af et firma eller laboratorium, der er godkendt af Miljøstyrelsen til at udføre "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

24. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

25. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
26. Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lys

27. For at undgå lysgener skal lyset slukkes når det ikke er påkrævet for produktionen eller af dyrevelfærdsmæssige årsager.
28. Lyset i staldbygningerne skal i tidsrummet 22:00-06:00 slukkes eller sænkes til 25 lux, medmindre der arbejdes i stalden.

Uheld

29. Der skal forefindes en beredskabsplan, som kan fremvises på forlangende. Beredskabsplan skal fastlægge, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre påvirkning af omgivelserne. Beredskabsplanen skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på "at stoppe uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke eksterne/interne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på husdyrbruget, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Råvarer og hjælpestoffer

30. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
31. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
32. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

33. Opbevaring af erhvervsaffald, herunder olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes Regulativ for erhvervsaffald.
34. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ophør

35. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Udnyttelse og bortfald

En godkendelse efter §16a bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år efter, at godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Med udnyttet menes her, at byggeriet faktisk er afsluttet.

Hvis en godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Meddelelsespligt

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til størrelsen af produktionsarealet, ændringer i dyretypen eller ændringer af staldsystem. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune. Visse anlæg kræver dog ikke byggetilladelse. Det anbefales at kontakte Byggeri, Esbjerg Kommune for afklaring heraf.

Terrænregulering kan kræve landzonetilladelse og i nogle tilfælde også tilladelse efter anden lovgivning. For eksempel fastsætter vandløbsloven, at der ikke uden tilladelse må ændres på vandets naturlige afløb til anden ejendom eller hindre det naturlige afløb af vand fra højere liggende ejendomme. Kontakt Byggeri, Esbjerg Kommune inden du terrænregulerer, for at få en vurdering af hvilke tilladelser der evt. kræves.

Der skal søges om ny vejadgangstilladelse, da overkørslen fra ejendommen ud på Ørnelundvej ændrer karakter fra boligkørsel til erhvervskørsel. Det kan gøres via kommunens hjemmeside.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Offentliggørelse

Afgørelsen annonceres den 23. januar 2024 på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (<https://dma.mst.dk>) og Esbjerg Kommunes hjemmeside (Esbjerg Kommunens hjemmeside (<https://www.esbjerg.dk/politik-og-demo-krati/hoeringsportal>)).

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber den 20. februar 2024.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for Patientsikkerhed, enhver der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald, samt foreninger og organisationer i det omfang de har klageret.

En klage skal indsendes via Klageportalen. Klageportalen kan findes via forsiden på www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger også på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klagen sendes automatisk via Klageportalen til Esbjerg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Esbjerg Kommune i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet ansøgning via mail til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Nævnet afgør herefter, om du kan fritages for at bruge klageportalen.

Når man klager opkræves der et gebyr. Gebyret er 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen og tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- Klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Afgørelsen kan desuden indbringes til prøvelse hos domstolene inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrbrugloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Miljø- og Fødevareklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse. Det vil være Miljø- og Fødevareklagenævnet, som kan oplyse om hvorvidt en klage har opsættende virkning.

Kommunens vurdering og begrundelse for vilkår

Indledning

Husdyrbruget på Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming har søgt en miljøgodkendelse efter husdyrlovens §16a.

Ansøgningen er indsendt via det it-baserede ansøgningssystem på husdyrgodkendelse.dk. Som en del af ansøgningen har ansøger udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer husdyrbrugets påvirkninger af miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som påvirkning af omboende og miljøet i bred forstand herunder natur og landskab.

Miljøkonsekvensrapporter er vedlagt som bilag 2.

Denne del af godkendelsen indeholder kommunens vurdering af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten og en begrundelse for de stillede vilkår.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er i husdyrbrugloven og tilhørende bekendtgørelser og vejledning².

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været dialog med ansøger. I de tilfælde hvor Esbjerg Kommune supplerer ansøgeres miljøvurdering eller hvor kommunens miljøvurdering er en anden end ansøgers vurdering, vil dette fremgå af nedenstående afsnit.

Generelle forhold

Godkendelsens omfang

Husdyrbruget søger om at etablere et kvægproduktion. Der etableres følgende:

- Etablering af 4 stalde på i alt ca. 11.512 m² med 7.350 m² produktionsareal
- Etablering af 5000 m³ gyllebeholder
- Etablering af 1000 m² møddingsplads med 5 m³ opsamlingsbeholder
- Etablering af 500 m² foderlade inkl. mandskabsfaciliteter
- Etablering af 600 m² bygning med vaskeplads

For at Esbjerg Kommune til enhver tid kan kontakte den ansvarlige for husdyrbruget, er der stillet vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Esbjerg Kommune.

Tidligere godkendelser

Husdyrbruget er ikke tidligere miljøgodkendt.

² Husdyrbrugloven (LBK nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. med senere ændringer); Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (BEK nr. 443 af 26. april 2023 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug); Husdyrgødningsbekendtgørelsen (BEK nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning) samt Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning.

Samdrift med andre husdyrbrug

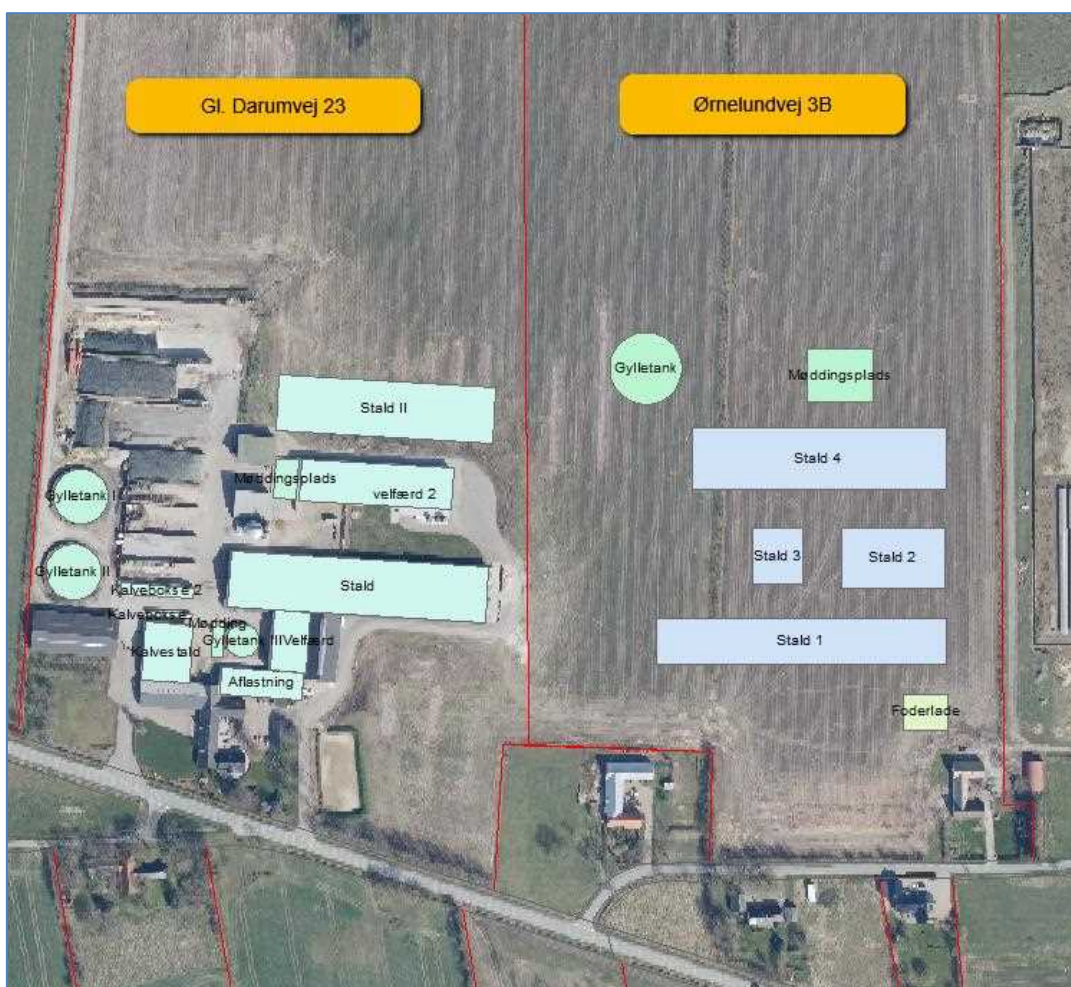
Af husdyrbrugloven fremgår det, at hvis et husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugenes godkendes samlet.

I miljøkonsekvensrapporten er det beskrevet, at udover Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming ejer og driver Søren Lundgaard også Gl. Darumvej 23, 6740 Bramming, Ll. Darumvej 7, 6740 Bramming og Darumvej 74A, 6740 Bramming.

Ifølge husdyrbrugloven gælder det, at hvis et husdyrbrug, der er omfattet af godkendelsespligt efter § 16 a, både er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, så skal husdyrbrugene godkendes samlet.

Afstanden til Ll. Darumvej 7 og Darumvej 74A er hhv. 2,8 km og 3,8 km. På grund af den store afstand mellem husdyrbrugenes anlæg vurderer Esbjerg Kommune disse husdyrbrug ikke er teknisk, forureningsmæssigt og driftsmæssig forbundne med husdyrbruget på Ørnelundvej 3B.

Husdyrbruget på Gl. Darumvej 23 støder op til Ørnelundvej 3B. Den korteste afstand mellem de to husdyrbrugs staldbygninger er 95 m, mens korteste afstand fra gyllebeholder på Ørnelundvej 3B til stald på Gl. Darumvej 23 er ca. 63.

Kort 1: Placering af husdyrbruget på Ørnelundvej 3B og Gl. Darumvej 23

De to husdyrbrug er beliggende på hver sin ejendom med hvert sit ejendomsnummer. Udgangspunktet er derfor, at de to husdyrbrug skal godkendes hver for sig, medmindre de to husdyrbrug er teknisk, forurenings- og driftsmæssig forbundne.

Nedenfor er redegjort for de tre kriterier ud fra samme metodik, som skitseres i Klagenævnets afgørelse 20/11190.

Teknisk forbundet

Klagenævnet angiver, at det i vurderingen kan indgå, om der er fælles tekniske anlæg, herunder f.eks. fælles malkestald eller foderanlæg, om der er fysisk forbindelse mellem dem (f.eks. rørforbindelse) eller fælles opbevaringskapacitet. Det kan tillige indgå, om der er f.eks. fælles personalefaciliteter samt fælles vand- og elmålere. Hvis der er et enkelt fælles teknisk anlæg, medfører dette som udgangspunkt ikke i sig selv, at to husdyrbrug skal anses for at være teknisk forbundet, men tilstedeværelsen af flere fælles tekniske anlæg kan ud fra en samlet konkret vurdering føre til, at dette er tilfældet.

Der er ikke fælles malkestald på de to ejendomme. På Ørnelundvej 3B er der ingen lakterende køer og der er derfor ikke brug for malkeanlæg. På ejendommen vil der alene være kalve, kvier og goldkøer.

Der etableres selvstændig vandforsyning og elforsyning på Ørnelundvej 3B. Til hver ejendom vil der desuden være tilknyttet hvert sit hold af specialiseret personale med separate personalefaciliteter. Der vil være fælles anvendelse af maskiner.

Der vil blive blandet foder på Gl. Darumvej 23, som skal bruges på Ørnelundvej 3B. Der er således fælles foderfaciliteter, dog etableres der også en mindre foderlade på Ørnelundvej 3B. Halm til brug på Ørnelundvej 3B vil ligeledes blive opbevaret på Gl. Darumvej 23. Der vil således være transport af foder og halm mellem de to ejendomme, som vil ske via en ny intern transportvej. Der vil også ske flytning af dyr mellem de to ejendomme. Det er oplyst, at der årligt vil være ca. 1.870 transporter mellem de to ejendomme.

På Ørnelundvej 3B er der ca. 5,7 måneders kapacitet til at opbevare flydende husdyrgødning. Den resterende kapacitet dækkes via beholdere på Darumvej 74A. Den producerede dybstrøelse vil blive opbevaret på møddingsplads på Ørnelundvej 3B eller i markstak.

Esbjerg Kommune vurderer, at fælles opbevaring af foder og halm ikke betyder, at ejendommenes bygninger har en sådan teknisk sammenhæng, at de må betragtes som ét anlæg.

En ejendom kan godt være en selvstændig enhed uden en gyllebeholder men med opbevaringskapacitet på en anden ejendom. Ved salg af Ørnelundvej 3B har husbruget således mulighed for at indgå en opbevaringsaftale med et andet husdyrbrug. I forhold til opbevaring af foder, vil Ørnelundvej 3B for eksempel kunne gøre brug af markstakke til oplag af ensilage i kombination med den foderlade der etableres. Transport mellem de to ejendomme herunder flytning af dyr og fælles anvendelse af maskiner betyder heller ikke, at der er tale om ét teknisk anlæg.

Esbjerg Kommune vurderer, at graden af samarbejde mellem de to ejendomme ikke har så stort et omfang og en karakter, som gør, at det teknisk ikke er muligt

at drive husdyrproduktionerne uafhængigt af hinanden ved frasalg af den ene ejendom³.

Tilstedeværelsen af egne boliger og medarbejderfaciliteter på hver ejendom, særskilt vand- og elforsyning, selvstændig gyllebeholder og møddingsplads underbygger, at de to husdyrbrug kan drives uafhængigt af hinanden.

Forureningsmæssig forbundet

Da de to husdyrbrug ikke vurderes at være teknisk forbundne, er det i princippet ikke relevant at se på, om de er forureningsmæssig forbundne, da alle tre kriterier skal være opfyldt. Vurderingen er dog alligevel taget med her.

Ifølge Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse 20/11190 er to husdyrbrug forureningsmæssigt forbundet, hvis det ikke er muligt at beregne og vurdere miljøpåvirkningerne fra hvert anlæg for sig. I vurderingen kan afstanden mellem husdyrbrug indgå og hvorvidt der fra husdyrbrugene skal en forureningsmæssig påvirkning af samme områder og omgivelser.

For Gl. Darumvej 23 og Ørnelundvej 3B er der overlap af konsekvensområde for lugt.

Kort 1a: Illustration af konsekvensområde for lugt. Vægtet centrum er skønnet alene ud fra staldplacering

³ I vurderingen er der lagt vægt på praksis i NMK-132-00789, NMK 132-00738/132-00739/133-00157 og 18/04781

Ammoniakudledningen fra de to husdyrbrug vurderes ligeledes at kunne påvirke samme naturområder.

Det vurderes således, at de to husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet.

Driftsmæssig forbundet

Husdyrbrugene på Ørnelundvej 3B og Gl. Darumvej 23 har samme ejer og drives under samme CVR-nr.

Som nævnt ovenfor etableres der selvstændig vandforsyning og elforsyning på Ørnelundvej 3B. Til hver ejendom vil der desuden være tilknyttet hvert sit hold af specialiseret personale med separate personalefaciliteter. Der vil være fælles anvendelse af maskiner.

Der vil blive blandet foder på Gl. Darumvej 23, som skal bruges på Ørnelundvej 3B. Der er således fælles foderfaciliteter, dog etableres der også en mindre foderlade på Ørnelundvej 3B. Halm til brug på Ørnelundvej 3B vil ligeledes blive opbevaret på Gl. Darumvej 23. Der vil således være transport af foder og halm mellem de to ejendomme, som vil ske via en ny intern transportvej. Der vil også ske flytning af dyr mellem de to ejendomme. Det er oplyst, at der årligt vil være ca. 1.870 transporter mellem de to ejendomme.

Opbevaring og afhentning af døde dyr og affald foregår på begge husdyrbrug. Olie og pesticider opbevares og håndteres på Gl. Darumvej 23 for begge husdyrbrug.

Det vurderes, at der er en delvis driftsmæssigforbindelse mellem husdyrbrugene på Ørnelundvej 3B og Gl. Darumvej 23.

Konklusion

De to husdyrbrug vurderes ikke at være teknisk, forurenings- og driftsmæssig forbundne da alle tre kriterier skal være opfyldt. Dermed skal de to husdyrbrug godkendes hver for sig.

Husdyrbrugets indretning og drift

Driftsbygninger

Driftsbygningernes placering fremgår af nedenstående kort 1.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
1	Ungdyrstald	3.966 m ²
2	Kalvestald (øst)	1.960 m ²
3	Kalvestald (vest)	989 m ²
4	Goldko- og kælvningsstald	4.511 m
5	Gyllebeholder	5.000 m ³
6	Møddingsplads	1.000 m ²
7	Foderlade/mandskabsrum	500 m ²
8	Bygning med vaskeplads	600 m ²

Tabel 1: Bygningsforklaring

Kort 1: Situationsplan (sandanlægget som fremgår af skitsen, er taget ud af projektet). LAR er et foreløbigt forslag til placering af et regnvandsbassin

Dyrehold, staldsystem og produktionsareal

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for indretning og drift af de enkelte stalde. Der er angivet oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal.

Produktionsarealet defineres som det areal i stalden, hvor dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning (dvs. arealer hvor dyrene kan stå, gå og ligge).

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at kommunen skal foretage en samlet vurdering af alle udvidelser foretaget indenfor de seneste 8 år.

Nudrift og 8 års drift:

Der har ikke været dyrehold på denne ejendom i nudrift eller 8-års drift.

Ansøgt drift:

Produktionsarealet i ansøgt drift er angivet som nettoareal. Dvs. at foderbord og nakkebomsareal er fraregnet.

Størrelsen af produktionsarealet, dyretyper og staldsystem danner grundlag for de beregninger, der foretages i ansøgningsskemaet. Der stilles derfor vilkår, der fastholder disse forudsætninger så det sikres, at miljøpåvirkningen fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

Foder

Opbevaring af foder er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det fremgår at ensilage opbevares på naboejendommen, og er derfor omfattet en miljøgodkendelsen for denne ejendom. Det er dog muligt at opbevare ensilage i markstak på ejendommen.

Etablering og drift af ensilageopbevaring, herunder ensilage i markstakke, skal ske i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. I forbindelse med opbevaring af ensilage på markarealer, fastsætter husdyrgødningsbekendtgørelsen krav om, at næringsstoffer fra ensilagerester og lignende skal kunne optages af de efterfølgende afgrøder.

Det er kommunens vurdering, at opbevaringen af ensilage er tilstrækkelig reguleret ved reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, og at der ikke er behov for at fastsætte yderligere vilkår.

Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Husdyrgødning

I ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten er der angivet oplysninger om gødningslagre og gødningstyper.

Typen af husdyrgødning og arealet af opbevaringslageret er væsentlige forudsætninger for beregninger i it-ansøgningen. I miljøgodkendelsen stilles der derfor vilkår, der fastholder forudsætningerne.

Husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsætter krav til husdyrbrugets opbevaringskapacitet så det sikres, at udbringning af gødning kan ske i overensstemmelse med udbringningsreglerne. Der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Husdyrbruget har pligt til at udarbejde en opdateret opgørelse over kapaciteten, når der foretages ændringer på husdyrbruget. Esbjerg Kommune har derfor i forbindelse med miljøtilsyn mulighed for at følge op på, at opbevaringskapaciteten er tilstrækkelig og at der foreligger en opdateret kapacitetsopgørelse baseret på det aktuelle dyrehold.

Oplag af kompost i marken skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der bl.a. fastsætter krav til placering og overdækning af markstakke samt førelse af logbog. Oplag af kompost i marken vurderes at være tilstrækkelig reguleret ved reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og der fastsættes ikke yderligere vilkår hertil.

Spildevand/restvand

Ansøger har redegjort for afløbsforhold i miljøkonsekvensrapporten.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand/restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Da der sker nybyggeri, stilles der vilkår om, at der skal indsendes en afløbsplan, der beskriver afløbsforholdene fra dette, når byggeriet er etableret.

Det fremgår af den miljøkonsekvensrapporten at tagvand fra bygningerne ønskes ledt til nedsivningsbassin. Det kræver en særskilt tilladelse. Afledning af husspildvand fra mandskabsfaciliteter kræver ligeledes en særskilt tilladelse.

Der stilles vilkår om, at der skal indsendes særskilt ansøgning

Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav og planmæssige forhold

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Placeringen af husdyrbruget fremgår af kort 2.

Husdyrbrugloven fastsætter en række afstandskrav til husdyrbrugets beliggenhed.

Esbjerg Kommune har gennemgået ansøgers oplysninger og er enig med ansøger i, at de gældende afstandskrav er overholdt.

Kort 2. Husdyrbrugets beliggenhed

Landskab og kulturmiljø

Bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug kan indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af landskabet.

Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering. I forbindelse med vurderingen skal der foretages en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Projektbeskrivelse

I forbindelse med ansøgningen ønskes der opført fire stalde, en foderlade, en bygning med vaskeplads, en møddingsplads og en gylletank. Derudover etableres der et regnvandsbassin på ejendommen og solceller på jorden. Miljøstyrelsen har i helpdesk svaret "Kan solceller på taget af kvægstalde behandles som en del af miljøgodkendelsen" af 27-02-2023 vurderet, at solcelleanlæg ikke skal indgå som en del af miljøgodkendelsen, da solceller ikke er driftsbygninger m.v. til brug for husdyrholdet og ikke kan betragtes som erhvervmæssigt for husdyrbrugets drift.

Stald 2 og 3 er eksisterende stalde, der tages ned på hhv. LI Darumvej 7 og Darumvej 74A og herefter genopføres på Ørnelundvej 3b.

Der vil efter samtlige bygninger er etableret være i alt ca. 1,5 ha driftsbygninger og -anlæg på ejendommen.

I tabel 2 har ansøger angivet oplysninger om byggeriets størrelse, højde, taghældning, bygningsmaterialer/farvevalg og anvendelse

Kort 3 viser placering af det ansøgte og de eksisterende bygninger på ejendommen (beboelse og lade). Ansøger foreslår at etablere afskærmende beplantning på den sydlige del af matriklen som vist på kortet.

	Grundareal	Bygningshøjde	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1 Ungdyrstald	3.966 m ²	10 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Opdræt
Stald 2 Kalvestald	1.960 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Kalve
Stald 3 Kalvestald	989 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Kalve
Stald 4 Goldko-og kælvningsstald	4.511 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Opdræt/goldkøer
Foderlade	500 m ²	Maks. 12 m	Facadeelementer i beton, gavle i beton herover stålplader i afdæmpede jordfarver, gråt tag	

Vaskeplads m. vægge	600 m ²	3,5 m	Halvtag, gråt tag	
Møddingsplads	1.092 m ²	2 m		Dybstrøelse
Gylletank	1.242 m ²	3 m	Elementer	Gylle

Tabel 2. Byggeriets ansøgte areal, højde, materialer/farver på Ørnelundvej 3b.

Placering og erhvervsmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervsmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til og i nordlig forlængelse ift. eksisterende bygningsmasse på Ørnelundvej 3 og 3b, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger og anlæg, der kan renoveres og indrettes til formålet, så vurderes der at være et reelt behov for at etablere nye bygninger og anlæg.

Efter hele projektet er gennemført udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1,5 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 3,5 ha.

Der etableres i alt 7.350 m² produktionsareal i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

Det ansøgte omfatter almindeligt landbrugsbyggeri af en størrelse, der må betragtes som normalt og repræsentativt for moderne dansk landbrugsbyggeri.

Ansøger ejer udover Ørnelundvej 3b også hosliggende ejendom på Gl Darumvej 23, 6740 Bramming, hvor der ligeledes er produktion af kvæg. Der opføres ikke driftsbygninger på Ørnelundvej 3B, der kan betegnes som fællesanlæg for ejendommene.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv.

Ved dette projekt ønskes etableret en ny gyllebeholder på 5.000 m³ og en møddingsplads på 1.000 m³. Ansøger har oplyst, at der forventes produceret 10.600 m³ gylle pr. år og 1.700 tons dybstrøelse svarende til 2.890 m³ dybstrøelse pr. år, hvorfor gødningsopbevaringsanlæggenes kapacitet ikke vurderes at overstige den erhvervsmæssige nødvendige kapacitet for ejendommen.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Esbjerg Kommune har i det følgende foretaget en vurdering af, hvorvidt det ansøgte projekt tilsidesætter de landskabelige værdier.

Kort 3. Visualisering af fremtidig bygningsmasse og beplantningsforhold på Ørnelundvej 3b.

Landskabelige hensyn og vurdering:

I forbindelse med byggeriet af nye anlæg er der foretaget en landskabsvurdering. Denne er vedlagt i sin helhed i bilag 1. De vigtigste uddrag af landskabsanalysen er gengivet herunder.

Gårdanlægget opføres tæt på Geestranden til det lavtliggende og meget sparsomt bevoksede marsklandskab og det marine bagland. Randen er sårbar over for bl.a. større stalde og anlæg, der har en væsentlig, negativ indvirkning på marsken og oplevelsen af denne. Samtidig er ejendommen beliggende inden for et værdifuldt kulturmiljø, der er sårbar over for bl.a. nye stalde og anlæg samt beplantning, der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken.

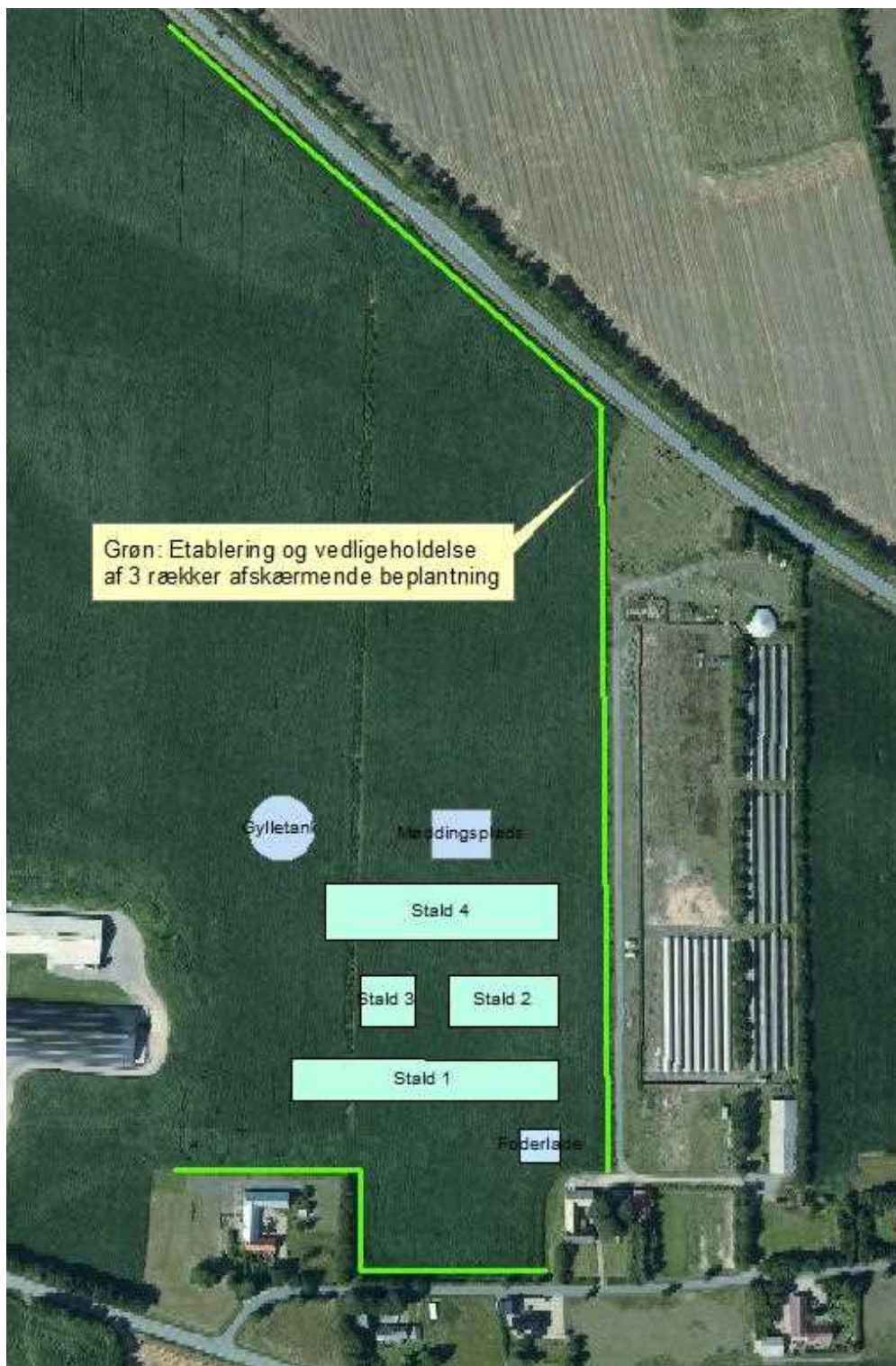
Ved at opføre gårdanlægget i tilknytning til og bagved eksisterende bygninger på Ørnelundvej 3b, dvs. væk fra kanten af Geestranden, vurderes det at byggeriet på vilkår om beplantning kan forenes med hensynet til de landskabelige værdier herunder landskabets sårbarheder. I vurderingen indgår også at området i forvejen er præget af tekniske anlæg herunder også større husdyrbrug.

Ved at opføre et beplantningsbælte langs matrikelskellet ned mod Ørnelundvej 1 og Ørnelundvej, vil gårdanlægget på sigt kun være begrænset synlig fra sydlige retninger, hvilket medvirker til at reducere landskabspåvirkningen. Beplantningsbælter fastholdes med vilkår.

Det vurderes, at der ligeledes bør etableres afskærmende beplantning nord og øst for staldene og anlæggene, så byggeriet ligeledes afskærmes særligt fra Tjæreborgvej. Herefter vurderes det, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, ikke er i strid med landskabsbindingerne i kommuneplanen og at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget.

Vilkår til det ansøgte:

- Byggeriet skal opføres i overensstemmelse med de oplysninger om grundareal, materialer/farver og højde, der er angivet i tabel 2.
- Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning nord og øst for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.
- Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning syd for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.
- Beplantningen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor stald 1 etableres.
- Alt beplantning (grøn streg på kort 4), der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
- Såfremt nyt beplantning (grøn streg på kort 4) nedlægges, skal det genplan-tes.

Kort 4. Beplantningsplan efter etablering af stald 1 på Ørnulundvej 3.

Husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne

Ammoniakpåvirkning af naturområder og beskyttede arter

Der sker en ammoniakemission fra husdyrbrugets stalde og lagre af husdyrgødning, som kan påvirke den omkringliggende natur med dens bestande af vilde planter og dyr samt deres levesteder.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt et beskyttelsesniveau for hvor meget ammoniak der må udledes til naturområder (kategori 1-3 natur). Ifølge klagenævnets praksis er dette beskyttelsesniveau tilstrækkeligt til at sikre beskyttelsen af omkringliggende naturområder⁴.

Der skal også foretages en vurdering af, om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke internationale naturområder eller yngle og rasteområder for bilag IV-arter⁵.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet og vurderet påvirkningen af naturområder. Esbjerg Kommune har valgt at uddybe ansøgers vurdering.

Ammoniakemission

I ansøgningen beregnes ammoniakemissionen fra husdyrbruget. Beregningerne viser en fremtidig ammoniakemission på 7.245 kg NH₃/år.

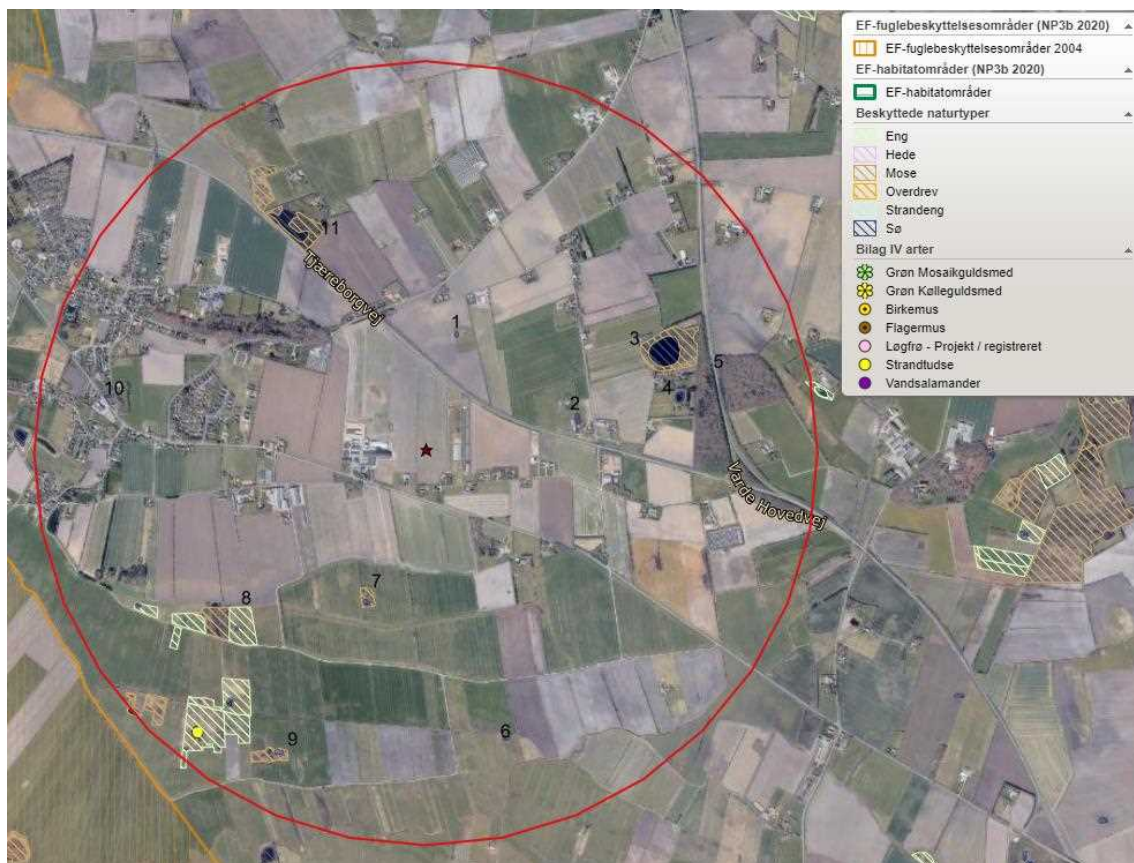
Naturområder omkring husdyrbruget

Der ligger flere beskyttede naturområder omkring ejendommens anlæg. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 2.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk vil være meget lille, og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning af naturområderne.

Repræsentative naturområder og øvrige beskyttelsesinteresser ses på nedenstående kort. De enkelte naturområder er nummereret med et tal.

⁴ For eksempel MNK-132-00091 og MKN-132-00109

⁵ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kort 5: Anlægget med nummererede naturpunkter. Cirklen viser den afstand der er beregnet til.

I tabel 3 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af relevante data.

Kategori natur						
Naturpunkt		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Natur-kategori	Kumulation (Antal andre husdyrbrug der bidrager)	Beskyttelsesniveau
1	Sø	0,5	0,5	Ikke kategori	Ej relevant	-
2	Sø	0,5	0,5	Ikke kategori	Ej relevant	-
3	Mose	0,5	0,5	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
4	Sø	0,2	0,2	Ikke kategori	Ej relevant	-
5	Skov	0,4	0,4	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
6	Sø	0,0	0,0	Ikke kategori	Ej relevant	-
7	Mose	0,3	0,3	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
8	Eng, sø og mose	0,3	0,3	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
9	Mose og sø	0,0	0,0	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
10	Sø	0,1	0,1	Ikke kategori	Ej relevant	-

11	Mose og sø	0,2	0,2	3	Ej relevant	Kan sikres mod merbelastning over 1,0 kg N/ha/år.
Bilag IV arter						
Naturpunkt / art		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
-	Søer i Darum marsken	0,3	0,3	Der findes strandtudse i marskområdet syd for anlæget. Som det fremgår, er der ingen søer der modtager væsentlig ammoniakbelastning.		
Internationale naturbeskyttelsesområder						
Navn/nr. på int. naturområde		Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Note		
Ribe Holme og enge med Kongeåens udløb – nr. 51		0,0	0,0	Fuglebeskyttelsesområdet i Darum marsken		

Tabel 3. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning. Ammoniakbelastningen er beregnet i scenariskema nr. 242.318.

Beskyttelsesniveau for kategori 1-3 natur

Som det fremgår af tabellen herover, er beskyttelsesniveauet for kategori 1-3 natur overholdt.

Naturområder der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-3

Husdyrbruglovens kategori 1-3 omfatter langt de fleste beskyttede naturområder. Dog er moser, som ligger i Natura 2000, samt enge, søer og strandenge ikke omfattet. Esbjerg Kommune vurderer, at der i den konkrete sag ikke er nogen af de nævnte lokaliteter, der modtager belastninger i en størrelsesorden, der vil føre til tilstandsændring.

Bilag IV-arter

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Ifølge klagenævnspraksis skal påvirkningen af bilag IV-arter vurderes ud fra anlæggets påvirkning af omgivelserne.

Ud fra det konkrete og generelle kendskab til bilag IV arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der i lokalområdet kan forekomme følgende bilag IV-arter: grøn mosaikguldsmed, grøn kølleguldsmed, birkemus, markfirben, stor vand salamander, løgfrø, strandtudse, spidssnudet frø, odder, snæbel og af flagermus følgende arter vand-, frynse-, trolde-, dværg-, pipistrel-, brun-, syd-, skimmel- og langøret flagermus.

Konkret er der kendskab til strandtudse i mindst en sø i Darum marsken.

Belastningen af søerne i Darum marsken er så lille, at der med sikkerhed ikke vil ske tilstandsændring af lokaliteterne. Det betyder, at der ikke er risiko for, at den kendte population, eller eventuelle andre ukendte populationers yngle- og rastesteder vil lide skade ved projektet.

På baggrund af kommunens konkrete viden om de enkelte arters yngle- og rastesteder samt den generelle viden om, hvor arterne findes og hvilke aktiviteter, der kan komme i konflikt med hensynet til deres beskyttelse jf. DMUs Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶, vurderes det, at yngle- eller rastesteder for

⁶ Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ – til brug i administration og planlægning

bilag IV arterne omkring anlægget ikke påvirkes i en grad, der kan forventes at tilsidesætte beskyttelsen af disse, da anlægget ikke direkte eller indirekte via kvælstofdepositionen fra anlægget vil kunne påvirke yngle- og rasteområder væsentligt.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Jævnfør habitatdirektivet er der pligt til at vurdere påvirkningen af internationale naturbeskyttelsesområder. Afgørelsen gives med afsæt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Overholder husdyrbruget beskyttelsesniveauet, vil det jf. principiel klagenævnsafgørelse (NMK-132-00109) som altovervejende hovedregel medføre, at husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af omgivende Natura 2000-områder er uvæsentlig.

I den konkrete sag er beskyttelsesniveauet overholdt og der er ikke særlige forhold, som skulle betinge en afvigelse herfra.

Samlet vurdering

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at afgørelsen ikke vil tilsidesætte beskyttelsen af omgivende lokale, regionale eller internationale naturområder eller beskyttede arter og at der derfor ikke er behov for at stille skærpede vilkår for at begrænse kvælstofemissionen fra anlægget.

Lugt

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort et produktionsareal der er på ejendommen og hvilken dyreart der er tale om.

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

Beskyttelsesniveau for lugt

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af det beskyttelsesniveau for lugt, som er fastlagt i husdyrlovgivningen. Hvis beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, vurderes husdyrbruget som udgangspunkt ikke at give anledning til væsentlige lugtgener.

Husdyrbruget skal overholde bestemte lugtgeneafstande. Geneafstanden er fastsat under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. For eksempel vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel overfor lugt end beboere i byområder.

Geneafstanden beskriver den afstand, som der minimum skal være fra husdyrbruget til nabobeboelse, samlet bebyggelse og til byzone. Beboelsesejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af beskyttelsesniveauet for lugt.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. Hvis der i ansøgningen er flere staldafsnit, der hver bidrager med lugt, beregner ansøgningssystemet en vægtes gennemsnitsafstand, som tager hensyn til lugten fra de enkelte stalde og staldenes indbyrdes placering. For at beskyttelsesniveauet er overholdt, skal den vægtede gennemsnitsafstand være større end den korrigerede geneafstand.

Geneafstanden beregnes i ansøgningssystemet. I beregningerne korrigeres der for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår lugtberegningerne og det er vurderet, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået lugtberegningerne.

Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er udpeget som Ørnelundvej 1. I ansøgningen er nærmeste bolig i samlet bebyggelse udpeget som Gl. Darumvej 26. Der findes dog også en samlet bebyggelse på Nørremarksvej, som ligger lidt tættere på. Esbjerg Kommune har i en scenarieberegning udpeget Nørremarksvej 4, men beskyttelsesniveauet for lugt er stadig overholdt. Nærmeste byzone er et boligområde i St. Darum.

Esbjerg Kommuner vurderer, at udpegningerne er korrekte med ovennævnte tilføjelse. Der vurderes også at være angivet korrekte oplysninger om andre husdyrbrug (kumulation).

Esbjerg Kommune er derfor enig med ansøger i, at beskyttelsesniveauet for lugt er overholdt, og at husdyrbruget derfor ikke forventes at give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som væsentligt generende.

Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til væsentlige lugtgener. Samtidig stilles der vilkår om, at der skal opretholdes en god staldhygiejne, da dette er en forudsætning for de beregnede geneafstande.

Lugt fra gyllebeholdere og håndtering af gødning

Der kan opstå lugtgener i forbindelse med omrøring og pumpning af gylle og når der håndteres fast husdyrgødning.

I miljøkonsekvensrapporten er gødningshåndteringen beskrevet.

Esbjerg Kommune vurderer, at på grund af placeringen og håndtering af gødning, vil det ikke give anledning til væsentlige gener for omboende.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. For yderligere at imødegå uheld ved håndtering og pumpning af gylle inklusive påfyldning af gyllevogne, stilles der regulerende vilkår til dette. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tidsrum for pumpning og omrøring af gylle, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Transporter

Udgangspunktet er, at færdsel på offentlig vej alene reguleres af politiet efter færdselslovens regler. I en godkendelse kan der derfor primært stilles vilkår til hvilke af ejendommens adgangsveje, der skal anvendes ved transport til og fra bedriften og at til- og frakørsel skal ske på bestemte tidspunkter.

Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrgodkendelsesloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet antal transportere i ansøgt drift. Der er også en beskrivelse af til- og frakørselsforhold.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler på offentlig vej til ca. 372 stk.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende: Ørnelundvej er en mindre lokalvej som er 4 meter bred, med meget lidt trafik, men en lastbil eller traktor kan ikke passere en bil uden at ét af køretøjerne skal benytte rabatten. 2 lastbiler vil have vanskeligt ved passage. Afstanden til ejendommen er ca. 250 m, så risikoen for at 2 lastbiler passere hinanden på strækningen fra Gl. Darumvej til ejendommen er ikke stor.

De ekstra kørsler på Ørnelundvej vil i perioder virke som en stor forøgelse af trafikken for naboerne, og derfor opleves som en forringelse. Men det vurderes, at trafikmængden ikke vil give en gene, som er større end den man skal kunne tåle ved at bo ud til en offentlig vej.

Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af bedriften, der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Transporter foregår normalt inden for normal arbejdstid på hverdage. I højsæson for udbringning af husdyrgødning kan det være nødvendigt med transporter i week-ender eller uden for normal arbejdstid. Alle øvrige transporter vil være fordelt jævnt ud over året.

Støj i forbindelse med til- og frakørsel samt støj fra interne transporter (trafik på egen grund) reguleres af de fastsatte vilkår til støj – læs mere i afsnittet om støj.

Rystelser

På et husdyrbrug er det primært transporter der kan give anledning til rystelser. I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet rystelser.

Esbjerg Kommune er enig med ansøger i, at rystelser i forbindelse med driften af husdyrbruget ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Støj

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er malke- og køleanlæg, pumper, ventilation, ensilering, foderblanding, intern transporter, korntørring og lignende.

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger beskrevet de forskellige støjklender på husdyrbruget, med angivelse af hvornår og hvor længe støjklenderne er i drift.

Esbjerg Kommune supplerer ansøgers vurdering med følgende:

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i afgørelse nr. 18/05004 vurderet, at det i sager efter husdyrbrugloven som udgangspunkt vil være tilstrækkeligt at fastsætte støjvilkår med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier, idet afstanden til nærmeste naboer oftest vil betyde, at støjgrænserne netop må forventes at kunne overholdes. Det vil således typisk ikke være nødvendigt at foretage støjberregninger eller støjmålinger udført som "Miljømåling – ekstern støj" ved vurdering af støjgener fra et husdyrbrugs almindelige drift.

Esbjerg Kommune finder det sandsynligt, at støjgrænserne vil kunne overholdes med den planlagte drift, da der i ansøgningen ikke er konkrete forhold eller særlige problemstillinger der gør, at afstanden til naboer ikke i sig selv skulle medføre, at støjgrænserne må forventes overholdt.

Foderblanding foregår på Gl. Darumvej 23 og ligger indenfor det der defineres som dagperioden (kl. 7-18). Derefter transporteres det blandede foder via intern kørevej til Ørnelundvej 3B. Det vurderes muligt at overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser i forbindelse med foderblanding.

På baggrund af varighed, tidsrum og placering af øvrige støjkloder vurderes det samlet set, at det vil være muligt at overholde støjvilkårene.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af husdyrbrugets støjbelastning i omgivelserne udføres på husdyrbrugets bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for støvgener.

Esbjerg Kommune er enig i ansøgers vurdering af, at husdyrbruget kan drives uden at medføre væsentlige støvgener. I vurderingen er der lagt vægt på afstanden til naboer og transportvejenes placering.

For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for bekæmpelsen af fluer og skadedyr.

Esbjerg Kommuner vurderer, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer og skadedyr skal bekæmpes i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles der samtidig vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr. Desuden stilles der et generelt vilkår om, at husdyrbruget og dens omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Lys

I miljøkonsekvensrapporten har ansøger redegjort for belysning.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at lys skal være slukket, når det ikke er påkrævet af produktionsmæssige eller dyrevelfærdsmæssige årsager.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være udslip af gylle fra gylletanken, spild af olie- og kemikalier, brand på ejendommen og utilsigtet pumpning af gylle.

Ansøger har redegjort for forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger i miljøkonsekvensrapporten.

Esbjerg Kommune har valgt at supplere ansøgers vurdering med følgende: Ifølge gældende regler skal gyllebeholdere hvert 10. år kontrolleres af en autoriseret kontrollant. Reglerne om beholderkontrol er med til at sikre, at der med faste intervaller foretages en vurdering af gyllebeholderens styrke og tæthed, for at minimere risikoen for uheld.

Da gyllebeholderen er beliggende mere end 100 m fra vandløb og søer og da terrænet ikke hælder mere end 6 grader er der i husdyrgødningsbekendtgørelsen ikke fastsat særlige krav til sikring af gyllebeholdere.

Ansøger har oplyst, at ved et eventuelt gylleudslip vil gyllen samles i en lavning på marken vest for ejendommen. Gyllen vil herefter kunne opsamles i lavningen med slamsuger eller lignende og vil således ikke løbe til vandløb. Der er udarbejdet indsatsplan ved gylle udslip.

På baggrund af beholdernes beliggenhed og terrænforhold vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af husdyrgødning er tilstrækkelige til at imødegå forurening i forbindelse med et eventuelt gylleudslip og at der i det konkrete tilfælde ikke er behov for at skærpe husdyrbekendtgørelsens regler for sikring af gyllebeholdere. Dog stilles der i miljøgodkendelsen vilkår om, at pumpning af gylle skal foregå under opsyn.

For at imødegå uheld, stilles der til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvornår og hvordan der skal reageres. Der stilles vilkår om, at beredskabsplanen skal revideres årligt, at planen skal kunne forevises tilsynsmyndigheden på forlangende, og at planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte.

For at minimere uheld ved ophør af driften af husdyrproduktionen, stilles der vilkår om tømning og rengøring af produktionsanlæg, gødningsopbevaringsanlæg m.m. samt bortskaffelse af affald.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Ressourcer, affald og døde dyr

Ressourcer

Husdyrbrugets brug af ressourcer er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at husdyrbrugets drift ikke adskiller sig væsentlig fra lignende bedrifter, og at der ikke forekommer særligt ressourceforbrugende aktiviteter på ejendommen. Ressourceforbruget forventes ikke at have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Affald

Opbevaring og bortskaffelse af de forskellige affaldsfraktioner er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Affaldet skal kildesorteres, og genbrugeligt affald må således ikke bortskaffes sammen med f.eks. forbrændingseget affald.

På baggrund af beskrivelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Esbjerg Kommune, at affald ikke vil have en væsentlig betydning for omgivelserne og miljøet hvis affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes affaldsregulativer (husholdningsaffald/erhvervsaffald).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om, at husdyrbrugets affald skal bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer, ligesom der stilles vilkår til opbevaring og håndtering af olie- og kemikalieaffald.

Opbevaring af døde dyr er reguleret efter reglerne i bekendtgørelse om opbevaring af døde produktionsdyr⁷.

Bedst tilgængelige teknik (BAT)

Hvis ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på mere end 750 kg NH₃-N/år, skal kommunen i forbindelse med miljøgodkendelsen sikre sig, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) er reduceret til et niveau, der svarer til det niveau for emission, der kan nås ved at anvende "bedst tilgængelig teknik (BAT)".

Den maksimale emissionen fastlægges på baggrund af reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beregningerne sker via ansøgningssystemet. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at opfylde kravet til maksimal emission. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er anført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

I miljøkonsekvensrapporten er der redegjort for, at BAT emissionsniveauet er overholdt.

Esbjerg Kommune har gennemgået beregningerne og vurderer, at det er de korrekte forudsætninger der ligger til grund for beregningerne. Esbjerg Kommune er således enig med ansøger i, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er reduceret til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er knyttet til valg af staldsystem/-teknologi og opbevaring af husdyrgødning. I den konkrete ansøgningen anvendes følgende virkemidler:

- Der etableres hhv. fast drænet gulv og dybstrøelse i staldene

De ansøgte staldsystemer fastholdes med vilkår.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter.

⁷ Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring af døde produktionsdyr

Alternative muligheder

Husdyrbruget har i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Samlet vurdering

Husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte påvirkning af miljøet er beskrevet i miljøkonsekvensrapporten.

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at det ansøgte, ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet herunder navnlig i forhold til:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Offentliggørelse og høring

Forudgående inddragelse af offentligheden

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort på Miljø- og Fødevareministeriets Digital MiljøAdministration (www.dma.mst.dk) og Esbjerg Kommunes hjemmeside www.esbjergkommune.dk/om-kommunen/annoncer/landbrug.aspx den 26. oktober til 9. november 2023.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til ansøgningen, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til ansøgningen.

Høring af udkast til afgørelse

I forbindelse med den offentlige høring i minimum 30 dage er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Bilag 1: Landskabsvurdering

Landskab og erhvervmæssig nødvendighed

I bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug fremgår det, at kommunen skal vurdere, hvorledes nybyggeri påvirker det omkringliggende landskab. Kommunen skal i den forbindelse foretage en afvejning af på den ene side placeringen af det ønskede byggeri og nødvendigheden for det pågældende husdyrbrug overfor på den anden side de landskabelige hensyn i området.

Projektbeskrivelse

I forbindelse med ansøgningen ønskes der opført fire stalde, en foderlade, en bygning med vaskeplads, en møddingsplads og en gylletank. Derudover etableres der et regnvandsbassin på ejendommen og solceller på jorden. Miljøstyrelsen har i helpdesk svaret "Kan solceller på taget af kvægstalde behandles som en del af miljøgodkendelsen" af 27-02-2023 vurderet, at solcelleanlæg ikke skal indgå som en del af miljøgodkendelsen, da solceller ikke er driftsbygninger m.v. til brug for husdyrholdet og ikke kan betragtes som erhvervmæssigt for husdyrbrugets drift.

Stald 2 og 3 er eksisterende stalde, der tages ned på hhv. LI Darumvej 7 og Darumvej 74A og herefter genopføres på Ørnelundvej 3b.

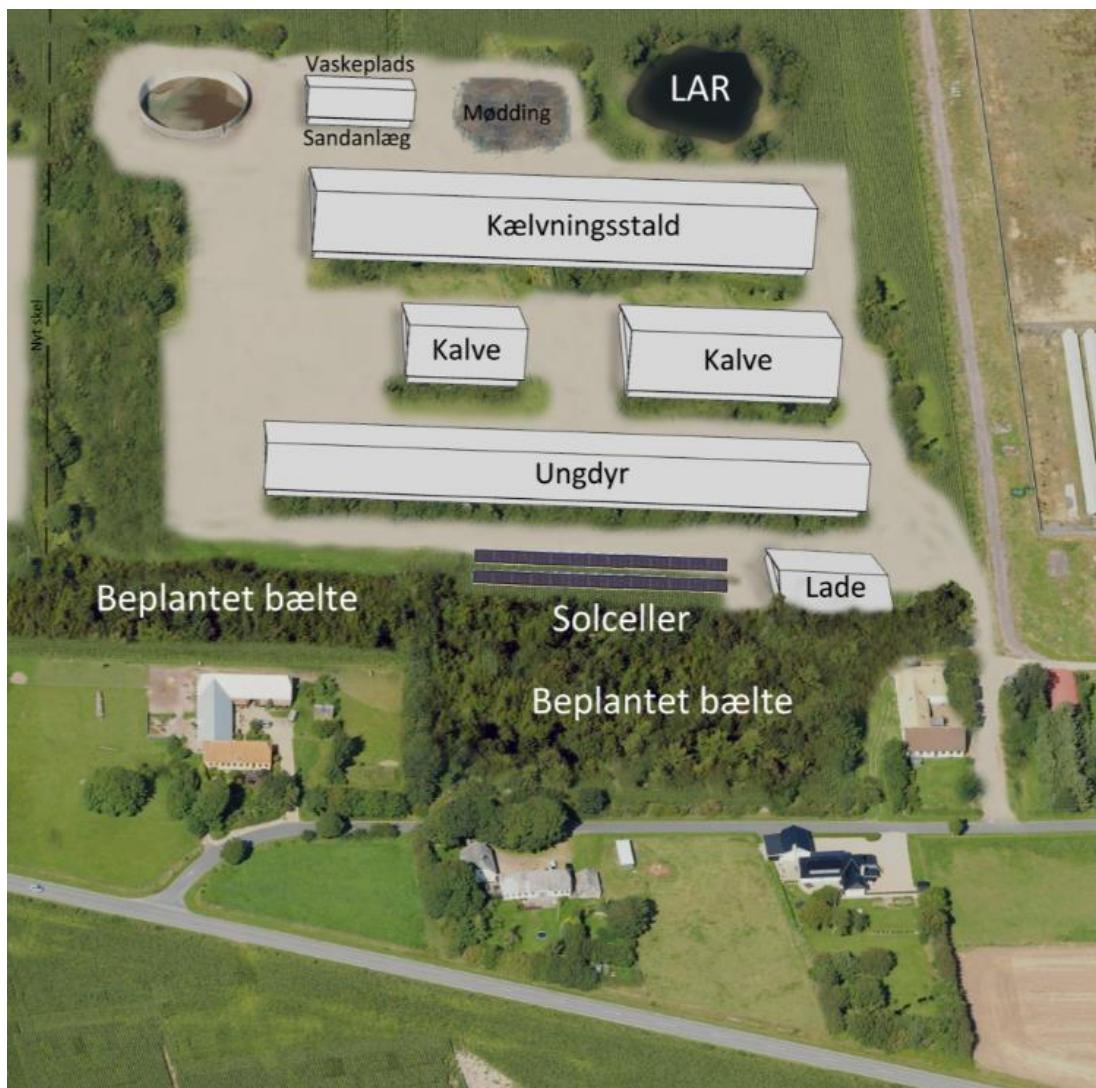
Der vil efter samtlige bygninger er etableret være i alt ca. 1,5 ha driftsbygninger og -anlæg på ejendommen.

I tabel 2 har ansøger angivet oplysninger om byggeriets størrelse, højde, taghældning, bygningsmaterialer/farvevalg og anvendelse

Kort 3 viser placering af det ansøgte og de eksisterende bygninger på ejendommen (beboelse og lade). Ansøger foreslår at etablere afskærmende beplantning på den sydlige del af matriklen som vist på kortet.

	Grund-areal	Bygnings-højde	Bygningsmaterialer /farver	Anvendelse
Stald 1 Ungdyrstald	3.966 m ²	10 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Opdræt
Stald 2 Kalvestald	1.960 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Kalve
Stald 3 Kalvestald	989 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Kalve
Stald 4 Goldko-og kælvningsstald	4.511 m ²	11 m (Maks. 12 m)	Facadeelementer i beton og hvide gardiner, gavle i beton til 3-3,5 m højde herover stålplader i afdæmpede jordfarver, hvide gardiner, gråt tag	Opdræt/goldkøer
Foderlade	500 m ²	Maks. 12 m	Facadeelementer i beton, gavle i beton herover stålplader i afdæmpede jordfarver, gråt tag	
Vaskeplads m. vægge	600 m ²	3,5 m	Halvtag, gråt tag	
Møddingsplads	1.092 m ²	2 m		Dybstrøelse
Gylletank	1.242 m ²	3 m	Elementer	Gylle

Tabel 2. Byggeriets ansøgte areal, højde, materialer/farver på Ørnelundvej 3b.

Kort 3. Visualisering af fremtidig bygningsmasse og beplantningsforhold på Ørnelundvej 3b.

Placering og erhvervmæssig nødvendighed:

Vurderingen af ansøgninger om opførelse af erhvervmæssigt nødvendige bygninger skal ske med skyldigt hensyn til, hvad der er økonomisk og funktionelt muligt og forsvarligt.

De nye driftsbygninger opføres i tilknytning til og i nordlig forlængelse ift. eksisterende bygningsmasse på Ørnelundvej 3 og 3b, så ejendommens bebyggelses- og færdselsarealer udgør én helhed.

Da der på ejendommen ikke er eksisterende bygninger og anlæg, der kan renoveres og indrettes til formålet, så vurderes der at være et reelt behov for at etablere nye bygninger og anlæg.

Efter hele projektet er gennemført udgør det samlede bygningsareal på ejendommen ca. 1,5 ha. Medtages arealet mellem og omkring bygningerne udgør det samlede areal i stedet ca. 3,5 ha.

Der etableres i alt 7.350 m² produktionsareal i kvæg. Strukturudviklingen i landbruget går mod større husdyrbrug, men et husdyrbrug af denne størrelse i kvæg vurderes ikke at være usædvanlig stort efter danske forhold.

Det ansøgte omfatter almindeligt landbrugsbyggeri af en størrelse, der må betragtes som normalt og repræsentativt for moderne dansk landbrugsbyggeri.

Ansøger ejer udover Ørnelundvej 3b også hosliggende ejendom på Gl Darumvej 23, 6740 Bramming, hvor der ligeledes er produktion af kvæg. Der opføres ikke driftsbygninger i forbindelse med udvidelsen, der kan betegnes som fællesanlæg for ejendommene.

Esbjerg Kommune finder, at der ikke er noget usædvanligt ved de nye bygninger, der arkitektonisk opføres som andre stalde og foder- og gødningsopbevaringsanlæg mv.

Ved dette projekt ønskes etableret en ny gyllebeholder på 5.000 m³ og en møddingsplads på 1.000 m³. Ansøger har oplyst, at der forventes produceret 10.600 m³ gylle pr. år og 1.700 tons dybstrøelse svarende til 2.890 m³ dybstrøelse pr. år, hvorfor gødningsopbevaringsanlæggenes kapacitet ikke vurderes at overstige den erhvervsmæssige nødvendige kapacitet for ejendommen.

Esbjerg Kommune vurderer samlet, at det ansøgte projekt er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendom.

Esbjerg Kommune har i det følgende foretaget en vurdering af, hvorvidt det ansøgte projekt tilsidesætter de landskabelige værdier.

Landskabsvurdering

Husdyrbruget er beliggende i landzone i område nr. 25-020-100: "Landområde ved Søndermark " i Esbjerg Kommuneplan 2022-2034.

Anvendelsen er fastlagt til jordbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, gartneri og lignende.

Bindinger

De mest relevante bindinger i Esbjerg Kommuneplan 2022 – 2034 er:

- Landskabskarakterområde (561.08)
- Værdifuldt kulturmiljø
- Kystnærhedszonen (kun gylletanken)

Landskabskarakterområde

Husdyrbruget er beliggende inden for landskabskarakterområde nr. 561.08 Darum – Gørding.

Inden for landskabskarakterområderne skal landskabets karakter understøttes og styrkes. Der skal tages hensyn til eventuelle sårbarheder i området. Ifølge landskabskarakteranalysen fremgår det, at: *"Karakterområdet er gennemgående robust, hvilket vil sige, at karakterområdet ikke er sårbart overfor etablering af større tekniske anlæg, bebyggelse, skovrejsning eller etablering af læhegn, terrænregulering, sammenlægning af marker mv. dog med undtagelse af karakterområdets yderkanter. Se afsnittet "Sårbarhed".*

Overgangen til 561.04 Sneum Å og 561.10 Kongeåen opleves flere steder som en glidende overgang fra bakkeø til ådal. De vandløbsnære landskaber er væsentligt mere sårbare end bakkeøerne. Byggerier, tekniske anlæg og terrænreguleringer i umiddelbar nærhed til ådalene vil kunne have en væsentlig, negativ indvirkning på

ådalens karakter. Derfor er det væsentligt at tiltag på kanten af bakkeøen vurderes i forhold til deres indvirkning på ådalslandskabet.

Samme forhold gør sig glædende for overgangen til Marsken (561.22). Derfor er det også her vigtigt, at tiltag på kanten af bakkeøen vurderes i forhold til deres indvirkning på Marsken og oplevelsen af denne."

Da gårdanlægget opføres i nærheden af Geestranden ud mod marsken og det marine bagland skal der foretages en vurdering af projektets indvirkning på Marsken.

Værdifuldt kulturmiljø

Inden for kulturmiljøer skal bebyggelse og anlæg placeres og udformes, så det indpasses bedst muligt i kulturmiljøet og på en måde, så det bidrager til at fastholde, forbedre og genskabe kulturmiljøer. Nyanlæg eller arealudlæg til byggeri eller anlæg mv. i de udpegede kulturmiljøer skal ske i tråd med de bærende bevaringsværdier.

Husdyrbruget på Ørnelundvej 3b er beliggende indenfor kulturmiljøområde nr. 4.4 "Store Darum – Nørreby, Vesterby/Midtby og Sønderby". Heraf fremgår det, at "Områderne er meget sårbare over for ny bebyggelse, anlæg, tilplantning mv., der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade. Man bør specielt undgå bebyggelse, beplantning mv., der kan hindre det frie udsyn til og fra kirkerne, men også de åbne landbrugsarealer mellem landsbyerne og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken bør bevares."

Der skal derfor foretages en vurdering af, om det frie udsyn til og fra kirkerne og kiggene ud over marsken bevares.

Kystnærhedszonen

Indenfor kystnærhedszonen må der kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. Dette hensyn sikres gennem landzonetilladelse efter Planloven.

Der gælder efter planloven en række undtagelser fra kravet om landzonetilladelse herunder kræver byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsejendom, ikke landzonetilladelse jf. planloven medmindre byggeriet opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Hensynet til kystnærhedszonen er således ikke til hinder for, at der i den konkrete sag opføres nyt byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsejendom, og som opføres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Topografi

Det ansøgte ønskes etableret i kote 8 – 11 på Holsted Bakkeø.

Umiddelbart syd for GI Darumvej slutter bakkeøen brat og terrænet falder tydeligt ned mod Marsken i kote 1 m og det marine bagland. Anlægget ligger dog trukket tilbage på bakkeøen væk fra terrænspringet.

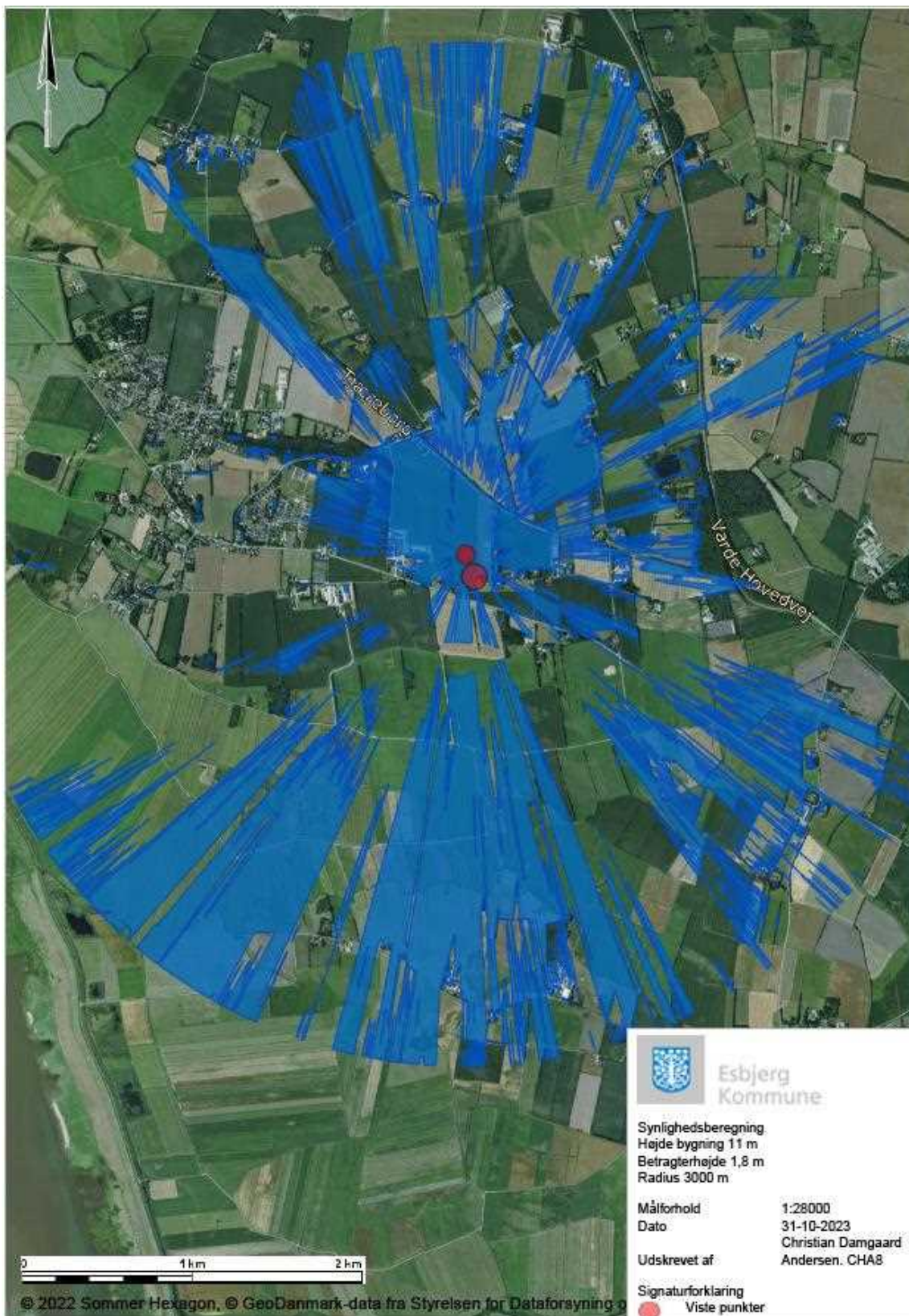
Nord for anlægget falder terrænet svagt. Der er et lokalt lavpunkt i kote 6,5 m i en afstand af ca. 300 m mod nord. Der er mod nordøst et lokalt højdepunkt i ca. 500 meters afstand i kote 13,5 m.

Synlighedsberegning:

Esbjerg Kommune har vha. af et værktøj baseret på Danmarks højdemodel foretaget beregninger, der illustrer hvor synligt den ansøgte stald 2 er i landskabet inden for en radius af 3 km, se kort 3a. Værktøjet beregner synligheden af et punkt med en angivet specifik højde her angivet til 11 m.

Det ansøgte byggeri vil på kortere afstande (inden for 1 km) primært være synlig nord for Gl Darumvej, men på længere afstande primært fra sydlige retninger. Der er ikke indsigt til byggeriet fra den nærmeste by (St. Darum).

Gårdanlægget vil være synligt særligt fra de nærmeste liggende ejendomme på Gl Darumvej, Ørneldvej, men også fra Tjæreborgvej mod nord samt Videkærvej og Nørremarkvej. Derudover vil gårdanlægget på længere afstande være synlig fra sydlige retninger, hvor der kigges op mod bakkeøen heriblandt fra Hulmosevej og Bjergvej.

Kort 3a. Synlighedsberegning, der viser hvorfra foderladen på Ørnelundvej 3b kan ses i landskabet.

Bevoksning

Bevoksningen i området er sparsom og terrænet fremstår åbent med store markparceller. Hegnene er transparente, og der er særlig indsigt til byggeriet fra Tjæreborgvej, men også flere steder fra Gl Darumvej, Ørnelundvej, Videkærvej og Nørremarkvej.

Ansøger oplyser, at der etableres beplantningsbælter langs med den sydligste del af matriklen ned mod Ørnelundvej 1 og Ørnelundvej. I forbindelse med ansøgningen er der indsendt kort 3, der bl.a. visualiserer beplantningsforholdene på ejendommen, når beplantningen har etableret sig.

Beplantningsbælterne vil medvirke til at afskærme og reducere gårdanlæggets landskabelige påvirkning fra sydlige retninger herunder Gl Darumvej og Ørnelundvej, men også fra Hulmosevej og Bjergvej.

For at indpasse byggeriet fra nordlige retninger særligt fra statsvejen Tjæreborgvej bør der etableres afskærmende beplantning nord og øst for gårdanlægget.

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er mindre spredt bebyggelse med flere store gårdanlæg.

Det nye gårdanlæg hører lige som ansøgers eksisterende gårdanlæg på Gl Darumvej 23 til de store i området mht. produktionsstørrelse, bygningsmasse og bygningshøjde. Af større gårdanlæg i området er der også Breumvej 12, og Ørnelundvej 6.

Det vurderes, at etablering af gårdanlægget ikke vil ændre ved bebyggelsesstrukturen i området.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Nærmeste vejanlæg er kommunevejene Gl. Darumvej, Ørnelundvej, Nørremarksvej, Breumvej og Videkærvej samt statsvejen Tjæreborgvej.

Ca. 700 m mod nordøst gennemskæres landskabet af en højspændingskorridor. Ca. 1,4 km mod nord og 2,0 km meter sydøst for det ansøgte er der placeret 3 vindmøller.

Det nye gårdanlæg ønskes dermed opført i et område, der i forvejen er påvirket af tekniske anlæg.

Karakterområdet er overordnet ikke sårbart overfor større tekniske anlæg med undtagelse af yderområderne ned mod vandløb og Marsken. Se afsnittet "Sårbarhed".

Kulturforhold

Der er ingen natur- eller kulturhistoriske spor i landskabet i umiddelbar nærhed af det ansøgte byggefelt herunder ingen beskyttede fortidsminder, sten- og jorddiger. Nærmeste fredede område er Kirkefredning ved Darum Kirke ca. 1,5 km mod nordvest.

Det ansøgte projekt vurderes således ikke at påvirke de stedlige kulturforhold væsentligt.

Sårbarhed

Husdyrbruget er beliggende på kanten af landskabskarakterområdet nær Geestranden ud mod det lavtliggende og meget sparsomt bevoksede marsklandskab samt det marine bagland. Kanten er bl.a. sårbar overfor større stalde og anlæg, der har en væsentlig, negativ indvirkning på marsken og oplevelsen af denne.

Ifølge Kulturmiljøplanen er det værdifulde kulturmiljø meget sårbart over for bl.a. ny bebyggelse, anlæg, tilplantning mv., der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade, men også de åbne landbrugsarealer mellem landsbyerne og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken bør bevares.

Etablering af gårdanlægget på Ørnelundvej 3b vurderes ikke at påvirke den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen på bakkeøen, da der bygges væk fra kanten til Marsken. Samtidig forhindrer byggeriet og beplantningen ikke kiggene ud over marsken fra og mellem bebyggelsesklyngerne eller de stedlige kirker.

Ved netop at opføre gårdanlægget på den nordlige side af Gl Darumvej, dvs. væk fra kanten (Geesten) til Marsken vurderes det, at byggeriet ikke har en væsentlig, negativ indvirkning på marskens karakter og at byggeriet på en række vilkår kan forenes med hensynet til de landskabelige værdier.

Der er indkig til de nye stalde og anlæg fra navnlig Ørnelundvej og Tjæreborgvej. For at reducere landskabspåvirkningen bør der stilles vilkår om etablering af afskærmende beplantning ned mod Ørnelundvej 1 og Ørnelundvej samt nord og øst for de nye stalde og anlæg op mod Tjæreborgvej. Derudover bør der stilles vilkår om etableringsrækkefølgen for de enkelte stalde og anlæg, så der ikke placeres bygninger eller anlæg i landskabet uden tilknytning til hidtidig bebyggelse.

Konklusion

Gårdanlægget opføres tæt på Geestranden til det lavtliggende og meget sparsomt bevoksede marsklandskab og det marine bagland. Randen er sårbar over for bl.a. større stalde og anlæg, der har en væsentlig, negativ indvirkning på marsken og oplevelsen af denne. Samtidig er ejendommen beliggende inden for et værdifuldt kulturmiljø, der er sårbar over for bl.a. nye stalde og anlæg samt beplantning, der kan sløre den klare grænse mellem marsken og bebyggelsen eller visuelt opdele den store, sammenhængende marskflade og kiggene mellem bebyggelsesklyngerne ud over marsken.

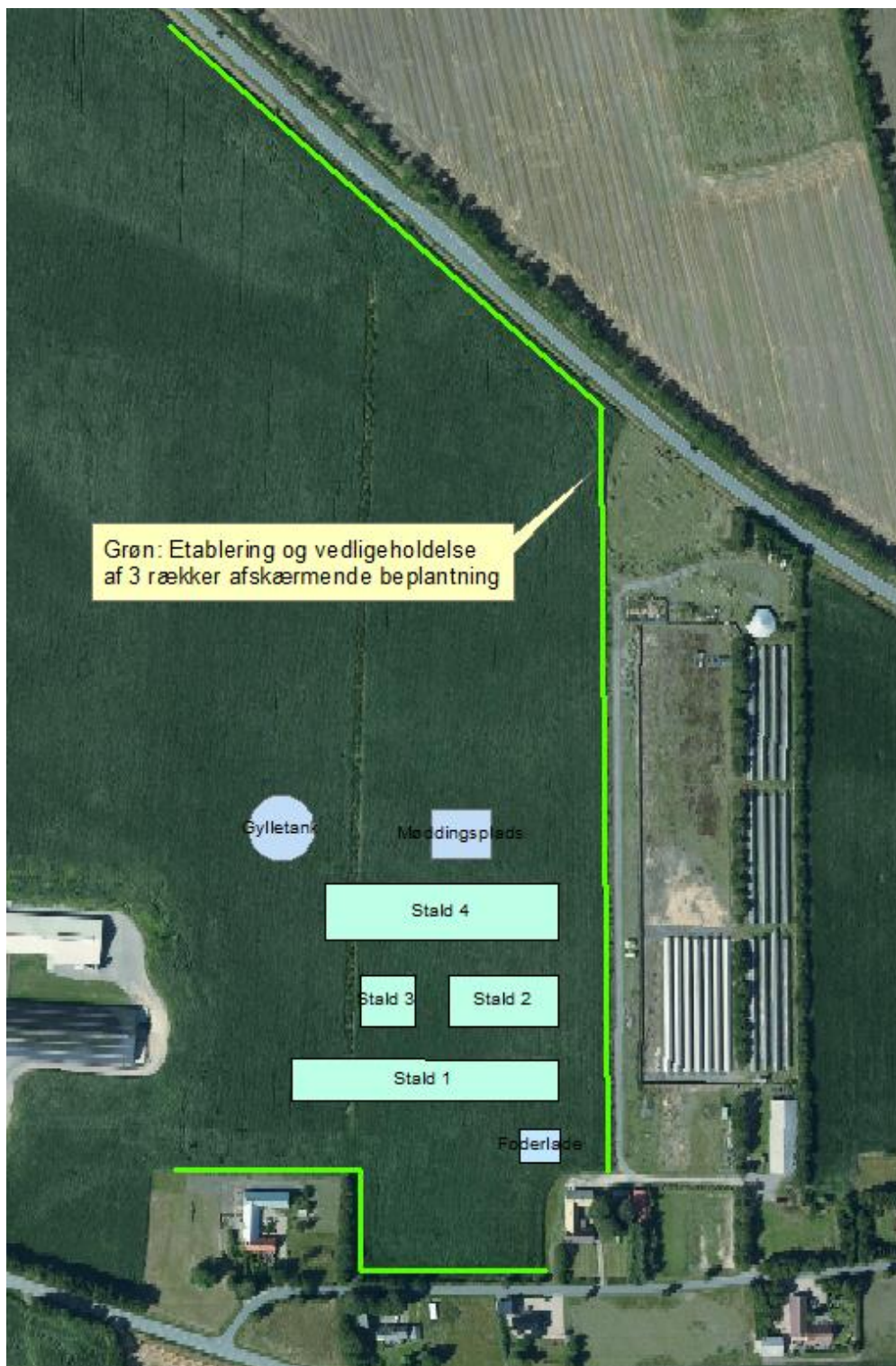
Ved at opføre gårdanlægget i tilknytning til og bagved eksisterende bygninger på Ørnelundvej 3b, dvs. væk fra kanten af Geestranden, vurderes det at byggeriet på vilkår om beplantning kan forenes med hensynet til de landskabelige værdier herunder landskabets sårbarheder. I vurderingen indgår også at området i forvejen er præget af tekniske anlæg herunder også større husdyrbrug.

Ved at opføre et beplantningsbælte langs matrikelskellet ned mod Ørnelundvej 1 og Ørnelundvej, vil gårdanlægget på sigt kun være begrænset synlig fra sydlige retninger, hvilket medvirker til at reducere landskabspåvirkningen. Beplantningsbælter fastholdes med vilkår.

Det vurderes, at der ligeledes bør etableres afskærmende beplantning nord og øst for staldene og anlæggene, så byggeriet ligeledes afskærmes særligt fra Tjæreborgvej. Herefter vurderes det, at det ansøgte byggeri med de stillede vilkår, ikke er i strid med landskabsbindingerne i kommuneplanen og at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget.

Vilkår til det ansøgte:

- Byggeriet skal opføres i overensstemmelse med de oplysninger om grundareal, materialer/farver og højde, der er angivet i tabel 2.
- Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning nord og øst for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.
- Der skal etableres minimum 3 rækker beplantning syd for de nye bygninger og anlæg, som angivet på kort 4 (grøn streg). Beplantningen må placeres nærmere bygninger og anlæg, såfremt placeringen sikrer samme afskærmende effekt fra hhv. nordlige og østlige retninger.
- Beplantningen skal etableres senest den 31. december i samme årstal, hvor stald 1 etableres.
- Alt beplantning (grøn streg på kort 4), der etableres, skal bestå af hjemmehørende danske træer og buske.
- Såfremt nyt beplantning (grøn streg på kort 4) nedlægges, skal det genplan-tes.

Kort 4. Beplantningsplan efter etablering af stald 1 på Ørnulundvej 3.

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74, 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 - Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk

Ansøgning om miljøgodkendelse for

Kvægholdet

Ørnelundvej 3B

6740 Bramming

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Husdyrbrugets adresse	Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming
CVR-nummer	38266020
CHR-nummer	
Kommune	Esbjerg Kommune
Ejendomsnummer	5610309403
Matrikel-nr.	1g, St. Darum By, Darum
Ansøger og ejer	Søren Lundgård Gl. Darumvej 23 6740 Bramming Mobil: 20249078 Mail: soren@darum.dk
Kontaktperson på miljösaen:	Søren Lundgård Mobil: 20249078 Mail: soren@darum.dk
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Gl. Darumvej 23 Darumvej 74A Lille Darumvej 7
Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningskema	241464
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Byrumvej 30, 9940 Læsø CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Ørnelundvej 3B. Det ansøgte omfatter etablering af dyrehold på ejendommen.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger at etablere en husdyrproduktion på Ørnelundvej 3B, 6740 Bramming. Der skal etableres en produktionsenhed til kvier, kalve og goldkøer.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca. 900 m øst for Store Darum som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,1 m til lokalplanlagt beboelsesområde som er nærmeste samlede bebyggelse. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 150 m.

Lugtemissionerne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Der er tale om etableringen af produktionen, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til øgede gener for omkringboende.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt ved evt. ændringer i staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold	2
Forord	3
Ikke teknisk resumé	4
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	7
Tidligere godkendelser	7
Biaktiviteter	7
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.	7
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	7
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.	8
B.3 Forhold til andre husdyrbrug	9
B.4 Beliggenhed og omgivelser.....	11
Landskabs og planmæssige forhold	12
B.5 Ammoniakemission.....	15
Natur	15
B.6 Lugtemission	17
B.7 Emissioner og genepåvirkninger	18
Støj	18
Rystelser	19
Lys	20
Fluer og skadedyr	20
Støv	20
Transport.....	21
Egenkontrol.....	22
Risici og håndtering.....	22
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug	23
Fast affald	25
Døde dyr	25
Spildevandsmængde.....	25
Energiforbrug	26
Vandforbrug	26
Reststoffer.....	27
Foder	27
B.9 Valg af BAT	28
B.10 Grænseoverskridende virkninger	28
Miljøkonsekvensrapport	28
E.1-a Udformning, dimensioner mm.....	28
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet	29
Vandmiljø	29
Natur	29

Naboer/lugt	30
E.1-c Risiko for ulykker mm.	30
Risici og håndtering	30
Beskrivelse af risikominimering	31
E.1-d Væsentlige alternativer	31
E.2 Ikke teknisk resume	31
E.3 Kompetente ekspert.....	31
F.1-a Husdyrbrugets placering	31
F.1-b Fysiske karakteristika	32
F.1-c Energibehov og forbrug.....	32
F.1-d Reststoffer og emissioner	32
F.2 Rimelige alternativer	32
F.3 Referencescenarie.....	32
F.4	32
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget	33
F.5-b Brugen af naturressourcer	34
F.5-c Emission af forurenende stoffer	34
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø.....	34
F.5-e Kumulation.....	34
F.5-f Indvirkning på klimaet	34
F.5-g Anvendte teknologier	34
F.6 Metoder eller beviser	35
F.7 Påtænkte foranstaltninger	35
F.8 Større ulykker og katastrofer.....	35
F.9 Ikke teknisk resume	35
F.10 Referenceliste.....	35

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Tidligere godkendelser

Ingen

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Ejendommen etableres som et kviehotel, det vil sige at der ingen lakterende køer er på ejendommen, men udelukkende kalve, kvier og goldkøer. Produktionsarealet udgør samlet 7350 m² nettoareal til kreaturer. Staldene er indrettet med enten fast drænet gulv eller dybstrøelse.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ud fra konkrete opmålinger, og arealet mellem nakkebøjler er fraregnet.

Nedenstående skema viser nettoarealet.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Godkendt Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Malkekøer, kvier og stude Sengestald med fast drænet gulv	2857	-	-
Stald 2	Kalve Dybstrøelse	1280	-	-
Stald 3	Kalve Dybstrøelse	268	-	-
Stald 4	Malkekøer, kvier og stude Sengestald med fast drænet gulv Dybstrøelse	1433 1512		

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderen etableres således at bund og vægge er tætte, og de kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Dybstrøelsesarealerne etableres med afløb til gyllesystem, hvilket gælder stald 2,3 og 4.

Dybstrøelse og gylle fra stald 1 afsættes til biogasanlæg.

Pumpning af gylle foregår daglig i op til 2 timer. Pumpningen af gylle vil som hovedregel finde sted i tidsrummet 9-12.

Gyllebeholderen er placeret således at gyllen vil løbe til en lavning nord for gyllebeholderen i tilfælde af brud. Desuden er der ingen søer eller vandløb indenfor en afstand af 500 m og det vurderes at risikoen for umiddelbar forurening i forbindelse med brud er meget lille.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der etableres en møddingsplads til opbevaring af ejendommen dybstrøelse og faste møg.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 5000 m³. Hertil kommer ledig kapacitet på Darumvej 74 på 4500 m³. Det vurderes ud fra normtal 2023, at der under normale forhold produceres ca. 10.600 m³ gylle (inkl overfladevand fra møddingspladsen) og 1700 tons dybstrøelse på ejendommen, og der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i en årlig produktion på 200 goldkøer og 1000 år opdræt. Der være 250 årskalve på dybstrøelse, 600 opdræt i sengestald med fast drænet gulv, 150 opdræt på dybstrøelse, 175 goldkøer i sengestald med fast drænet gulv og 25 goldkøer på dybstrøelse.

Dybstrøelsen udmuges efter behov. Dybstrøelse placeres i markstak eller på møddingsplads.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningerne størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af kreaturer.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Etableringen af ejendommen er et led i at samle produktionen på så få ejendomme som muligt. Der er tidligere givet tilladelse til at etablere en tilsvarende produktion på Gl. Darumvej 30. Denne tilladelse vil ikke blive udnyttet, når det ansøgte er tilladt. Det er generelt et krav til de danske husdyrproducenter at effektivisere og optimere produktionen, herunder specialisere produktionen. Det er derfor helt naturligt at f.eks. kvægejendomme opdeles i en ejendom med lakterende køer og en ejendom til opdrættet. Herved sikres at personalet har fokus på lige netop den del af produktionen, som de er ansat til at passe. Den højere specialisering af personalet medfører bedre produktionsresultater og dermed bedre økonomi for bedriften. Ved at etablere en produktionsenhed med fokus på opdræt og opformering sikres netop denne specialisering, som dermed vil sikre ejendommens rentabilitet i fremtiden. Derfor vurderes etableringen at være erhvervsmæssigt nødvendig.

Samlet vurderes udvidelserne af produktionsarealet at være erhvervsmæssigt nødvendige for bedriftens fremtid som kvægbedrift.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der er tale om en etablering af hele ejendommen. Derfor skal der bygges 4 stalde på i alt 11.426 m², gylletank på 5000 m³, møddingsplads på 1000 m² og foderlade/mandskabsfaciliteter på 500 m². Hertil kommer regnvandsbassin og en vaskeplads.

Placeringen af bebyggelsen fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

Det vil blive udført beplantning mod syd jf denne skitse

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Der er på den samlede bedrift yderligere 3 ejendom med kreaturer. Disse ejendomme drives særskilt og der er ingen teknisk, forureningsmæssig og driftsmæssig forbindelse mellem ejendommene. De andre ejendomme er beliggende Gl. Darumvej 23, Darumvej 74a og Lille Darumvej 7.

Ejendommen Gl. Darumvej 23 ligger i relativ kort afstand fra Ørnelundvej 3B. I forhold til de to ejendomme gælder følgende i forhold:

Driftsmæssig forbundne

Der er tale to klart opdelte produktionsejendomme. Gl. Darumvej 23 består af lakterende køer, mens Ørnelundvej 3B vil være en produktion udelukkende bestående af kvier, kalve og goldkøer. Der er ingen lakterende køer på Ørnelundvej 3B. Der er derfor tale om to specialiserede produktionseenheder som uden videre kan drives uden den anden ejendom. Der vil ligeledes være tilknyttet hvert sit hold af specialiseret personale med separate personalefaciliteter. Der vil blive blandet foder på Gl. Darumvej 23 som skal bruges på Ørnelundvej 3B. Foderfællesskab er dog ikke at betragte som et forhold der betyder at ejendommene er driftsmæssigt sammenhængende. For at to ejendomme er forbundne, skal de to ejendomme ikke kunne drives særskilt. Derfor er fællesfoderfaciliteter ikke nok til at gøre to ejendomme driftsmæssigt sammenhængende, da der under andre omstændigheder altid ville kunne bringes foder til Ørnelundvej 3B. Der er således ingen driftsmæssig sammenhæng mellem de to ejendomme og hver ejendom vil til enhver tid kunne drives videre uden den anden.

Teknisk forbundne

I relation til teknisk sammenhæng kan det være forhold som fælles gylletank, fælles vandforsyning, fælles elforsyning, fælles malkesystem og øvrige forhold af teknisk karakter herunder fællesmaskiner ifølge Miljø- og fødevareklagenævnets afgørelse 20/11190. Der er ingen teknisk sammenhæng mellem ejendommene Ørnelundvej 3B og Gl. Darumvej 23. Der etableres selvstændig vandforsyning og elforsyning på Ørnelundvej 3B og der er ingen lakterende køer på Ørnelundvej 3B, hvorfor der ikke er brug for malkeanlæg. Der er som beskrevet under driftsmæssig sammenhæng, fælles foderfaciliteter hvilket dog ikke er usædvanligt at to landbrug har fællesfoderfaciliteter. Klagenævnet nævner i deres afgørelse også at fælles maskiner som f.eks. foderblander og traktor som et teknisk forhold, der kan indikere at to ejendomme er teknisk forbundne. Denne vurdering må bero på klagenævnets mangel på viden om landbrugsdrift. Der er intet i det faktum at der anvendes fælles maskiner, der betyder at ejendommene ikke kan drives separat, hvormed forstås at f.eks. Ørnelundvej 3B kan sælges til 3. part og derefter fortsætte driften som kviehotel. Det vil være ganske usandsynligt at en 3. part ikke i forvejen vil have maskiner og derfor uden problem ville kunne drive ejendommen videre. Maskiner er i øvrigt ikke et forhold til vurderes på i relation til miljøgodkendelse af et husdyrbrug, hvilket yderligere indikerer at maskiner til drift af et husdyrbrug betragtes som en naturlig del af et landbrug. Ejendommene er derfor ikke teknisk sammenhængende og vil til en hver tid kunne drives videre som to selvstændige ejendomme med to forskellige ejere.

Forureningsmæssig forbundne

Det er i førnævnte klagenævnsafgørelse defineret at forureningsmæssigt forbundne skal forstås som miljøpåvirkningen fra ejendommen. Dette vurderes at være i direkte modstrid med forståelse af om to ejendomme er forbundne og dermed ikke kan adskilles, og en fortolkning som ikke har relevans i forhold til vurderingen af om to ejendomme skal godkendes samlet. Forureningen fra et husdyrbrug kan være ammoniak, lugt, støj, støv, fluer, lys og rystelser. Klagenævnet udvider i sin afgørelse begrebet til at omfatte miljøpåvirkningen af disse parametre. Det er efter vores mening en overfortolkning af forureningsbegrebet, idet miljøpåvirkningen fra to husdyrbrug sagtens kan overlappes hinanden uden at husdyrbrugene er forureningsmæssigt forbundne, af samme årsag tager husdyrloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen højde for overlappende miljøpåvirkninger ved at inddrage kumulation i vurderingerne af f.eks. lugt og ammoniak. Det er vores opfattelse at forureningsmæssigt forbundne må bero på en konkret vurdering af, om det er muligt at vurdere forureningen af de enkelte husdyrbrug selvstændigt. Dette ville f.eks. ikke være muligt hvis der var fælles gylletank eller fælles mødding, hvorved ammoniakfordampningen ikke kan vurderes særskilt på den ene ejendom.

Da ejendommene på Gl. Darumvej 23 og Ørnelundvej 3B er 100 % opdelt med egne gødningslagre og i øvrigt kan drives og vurderes separat er anlæggene ikke forureningsmæssigt forbundne.

De øvrige ejendomme på Lille Darumvej 7 og Darumvej 74a ligger i en afstand der i sig selv betyder at de betragtes som driftsmæssigt, teknisk og forureningsmæssigt som adskilte fra Ørnelundvej 3B.

Samlet vurderes ejendommen Gl. Darumvej 23 og Ørnelundvej 3B ikke at være teknisk, driftsmæssigt og forureningsmæssigt forbundne. Ejendommene er 100 % adskillelige og kan til en hver tid drives uden fælles ejerskab.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	771 m	Darum	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1075 m		50 m
Nabobeboelse	83 m	Ørnelundvej 1	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	239	25 m	Ja	
Fælles vandindvindingsanlæg	1528	50 m	Ja	
Vandløb	769	15 m	Ja	
Dræn	-	15 m	Ja	
Sø	486	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	75	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>25	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	41	15 m	Ja	

Naboskel	31	30 m	Ja	
----------	----	------	----	--

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	2976	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	6531	Overdrev	Ja (mindst 10 m)
Kategori 3 natur	664	Mose	-

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 overholdt. Det er derfor vurderet at ejendommen ikke har en lokal påvirkning.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber		X
Uforstyrrede landskaber		X
Større sammenhængende landskaber		X
Værdifulde Geologiske områder		X
Kystnærhedszonen		X
Værdifulde kulturarvsområder	X	
Kulturhistorisk bevaringsværdi		X
Værdifulde landbrugsområder	X	
Store husdyrbrug		X
Økologiske forbindelser		X
Potentielle økologiske forbindelser		X
Naturbeskyttelsesområder		X
Potentielle naturbeskyttelsesområder		X
Natura2000		X
Skovrejsning	X	
Lavbundsareal		X
Kirkebyggelinjer		X
Skovbyggelinjer		X
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		X

Beskyttede sten- og jorddiger		X
Klitfredning		X
Kystnærhedszonen	X	
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		X

Jordbrugsområde

Jordbrugsområder skal primært anvendes til jordbrugserhverv.

Jordbrugsområder skal planlægges i landzone.

Jordbrugsområde fremgår af kommuneplankortet.

Redegørelse

Jordbrugsområder udgøres af de arealer i Esbjerg Kommune, hvor den primære anvendelse af arealerne er landbrug, skovbrug eller gartneri og, hvor det også i fremtiden forventes at være jordbrugserhvervene, der er dominerende.

Planlægningen baseres på den nyeste jordbrugsanalyse fra 2017.

Jordbrugserhvervene forvalter størstedelen af landarealet i kommunen. Landbruget er i den sammenhæng den største arealforvalter foran skovbrugs- og gartnerierhvervene. Hovedparten af landbrugsområderne anvendes til planteavl med etårige afgrøder samt husdyrproduktion.

Landbrugsdrift er den mest dominerende arealanvendelse og optager på nuværende tidspunkt cirka 68 % af kommunens samlede areal.

Esbjerg Kommune er karakteriseret ved at have mange kvægbrug. Således er 64% af de erhvervsmæssige dyrehold specialiseret indenfor kvægbrug. Frem til 2020 har der også været en betydelig minkproduktion, svarende til knap 15% af de erhvervsmæssige dyrehold.

Den igangværende strukturudvikling i landbruget medfører fortsat en gradvis reduktion i antallet af landbrug samtidig med, at der er en tendens til, at landbrugene bliver større i både areal og produktionsenheder.

Skovbruget optager ca. 7,4 % af Esbjerg Kommunes areal. De mest intensivt drevne skove planlægges som jordbrugsområder, mens de med et betydeligt naturindhold eller rekreativ værdi ligger inden for de grønne områder.

Der er få registrerede aktive erhvervsgartnerier i Esbjerg Kommune. Da erhvervsgartnerier har mulighed for at etablere sig indenfor jordbrugsområderne, er der ikke udlagt arealer specielt til gartnerier.

Værdifuldt Kulturmiljø

I værdifulde kulturmiljøer skal de bærende bevaringsværdier og helheder sikres.

Værdifulde kulturmiljøer sikres via sektorplanlægning.

Værdifuldt kulturmiljø fremgår af kommuneplankortet.

Redegørelse

Et værdifuldt kulturmiljø er et geografisk afgrænset område, der ved sin fremtræden afspejler væsentlige træk af den samfundsmæssige udvikling. Et værdifuldt kulturmiljø rummer en bærende kulturhistorisk fortælling som udgøres af en bebygget struktur. Et værdifuldt kulturmiljø kan ligge i by, forstad, stationsby, landsby eller være bygningsmæssige sammenhænge med tilknytning til kulturhistoriske spor i det åbne land.

Esbjerg Kommune har i samarbejde med Sydvestjyske Museer og Slots- og Kulturstyrelsen udarbejdet en metode med det specifikke formål at kunne foretage en fagligt velfunderet afgrænsning af værdifulde kulturmiljøer til kommuneplanen. De mange data, som er indsamlet i den forbindelse præsenteres i analysen: 'Kulturmiljøer i Esbjerg Kommune'.

Analysen indeholder registreringsskemaer for hvert enkelt værdifulde kulturmiljø. I registreringsskemaerne gøres der rede for det værdifulde kulturmiljøes bærende bevaringsværdier og sårbarheder, ligesom der er fastlagt en vurdering og prioritering af det værdifulde kulturmiljøes værdi sammenlignet med andre lignende værdifulde kulturmiljøer. I visse tilfælde indeholder registreringsskemaerne herudover anbefalinger til, hvordan det værdifulde kulturmiljø kan bevares og udvikles bedst muligt.

I analysen benyttes begreberne 'værdifuldt kulturmiljø (VK)' og 'kulturmiljøkernen (KK)'. Kulturmiljøkernen er den bebyggede struktur eller fortælling, der indeholder det værdifulde kulturmiljøes DNA. I bysamfund i det åbne land, kan kernen også indeholde ubebyggede grønninger, der har stor betydning for kulturmiljøkernens fortælling. Det er kernen, der definerer omgivelserne og afgrænsningen af det værdifulde kulturmiljø. Det værdifulde kulturmiljø kan således defineres som kernens omgivelser f.eks. i form af ejerlav, landskab eller grundlag for den bebyggelse, der ligger i kernen. Kommuneplanens afgrænsning af de værdifulde kulturmiljøer fremtræder som en samlet fladeudpegning svarende til den ydre afgrænsning af det værdifulde kulturmiljø. Denne afgrænsning vil også altid indeholde kulturmiljøkernen, men kulturmiljøkernen fremgår ikke af kommuneplanen. Der kan i planperioden ændres i afgrænsninger indenfor det samlede værdifulde kulturmiljø, men skal der ændres i den ydre afgrænsning af et værdifuldt kulturmiljø, kræver det en ændring af kommuneplanen.

Der er i kommuneplanens rammedel fastlagt en binding i form af værdifuldt kulturmiljø. Bindingen følger den fagligt fastsatte afgrænsning af det værdifulde kulturmiljø og dermed ikke nødvendigvis afgrænsningen af rammeområderne.

Registreringen af værdifulde kulturmiljøer i 'Kulturmiljøer i Esbjerg Kommune' udgør en vigtig platform for udvikling af en sektorplan på området. En sektorplan skal fremlægge en plan for, hvorledes forvaltningen vil arbejde for at flytte hele bevaringsområdet og her især de registrerede værdifulde kulturmiljøer frem mod de politiske målsætninger som Esbjerg Kommune har for området. Forvaltningen skal i den forbindelse iagttage bevaringsarbejdet i nationalparkregi og i vore nabokommuner i øvrigt ligesom der også nationalt arbejdes med udvikling af kulturmiljøbegrebet.

Skovrejsning

Området er udpeget som skovrejsningsområde.

Kystnærhedszonen

Området er beliggende indenfor kystnærhedszonen.

Vurdering

De nye stalde opføres i tilknytning til eksisterende byggeri og vil derfor helt naturligt blive integreret i eksisterende bygningsmasse. Desuden placeres de nye produktionsbygninger i et område der i

forvejen i alt sin væsentlighed er domineret af flere store landbrugsejendomme med store produktionsbygninger. Etableringen af en ny produktionsenhed i området vurderes ikke at ændre på oplevelsen af området og projektet vurderes at være i overensstemmelse med kommuneplanens rammer.

Samlet vurdering

Produktionen overholder alle afstandskrav. Den samlede vurdering er at etableringen er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer, og da alle afstandskrav er overholdt af opførelsen af en ny stald ikke vil medføre en ændring af de lokale forhold i relation til gældende afstandskrav.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 7852 kg N/år, hvilket er en stigning på 7852 kg N/år i forhold til den tilladte drift og i forhold 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 .	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	1	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger ca. 3 m væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 6,5 km væk. Bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 0,6	Op til 0,6	Nærmeste kategori 3 natur ligger nordvest for ejendommen i form af en mose. Depositionen set i forhold til 8 års driften reduceres med op til 0,6 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.
Øvrig §3 natur		Op til 0,6	Op til 0,6	Nærmeste § 3 natur ligger nord for ejendommen i form af en sø. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 0,6 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed overholdt.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for

Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander		X
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø hvor der er potentiale for bilag IV-arter (spidssnudet frø og stor vandsalamander) ligger i en afstand af ca. 600 m nord for anlægget. Produktionen påvirker området totalt med 0,6 kg N/ha/år. Merdepositionen er beregnet til 0,6 kg N/ha/år.

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen, og det er vurderet at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af naturområderne og jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende natur.

Ligeledes gælder at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de registrerede leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk. og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	0	0	0	0
Ansøgt drift	24992	104806	24992	104806
Forskel	24992	104806	24992	104806

Som angivet i tabellen er der en stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper

og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Ørnelundvej 1 (enkelt bolig)	0	Ny	178	183	Ja
GI Darumvej 26 (samlet bebyggelse)	0	Ny	649	1191	Ja
Store Darum (byzone)	0	Ny	873	918	Ja

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

I forhold til byzone ligger der en anden produktionsejendom indenfor afstanden på 300 m. Kumulationen er derfor inddraget i vurderingen i forhold til det nordligste punkt i byzone.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjkloder

Der kan forekomme støjkloder fra:

- Transport til og fra ejendommen
- Fodring

Driftsperiode for støjkloder

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil.

Foderblandingen foregår i tidsrummet 7-18 og der blandes to gange om dagen af en ½ times varighed.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning ved at placere støjende maskiner i bygninger. Foderblandingen foretages hovedsageligt på Gl. Darumvej 23. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10⁻⁶ m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{aw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ingen nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være et vist lysudfald fra bygningernes åbne sider. Lyset i staldene er tændt efter behov, og der er vågebelysning om natten.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning. Belysningen om natten vil være reduceret og der vil derfor være et begrænset lysudfald. Det forventes derfor ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne i negativ retning.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Der anvendes smøremidler og midler til at vande dybstrøelsen med.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi retningslinjer. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. Der er fast aftale med Nomus.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene. Desuden vil der være støv i forbindelse med strøning af dybstrøelsesarealerne.

Der er god afstand til nærmeste naboer og det vurderes at driften ikke vil medføre støvgener ved naboerne.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse på færdsel på ikke befæstede veje være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje umiddelbart ved indkørslen til ejendommen, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Transport

Transporter	Internt	Off. vej
	Antal/ år	Antal/ År
Tilskudsfoeder		26
Halm	365	
Transport af dyr	52	
Afhentning af døde dyr		12
Transport af foder	730	
Transport af mælk til kalve	730	
Biogasanlæg – gylle		52
Udbringning husdyrgødning - gylle		200
Biogas Dybstrøelse		50
Affald		26
Levering af olie		6
Transporter i alt	1877	372

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Der bliver etableret en privat forbindelsesvej mellem ejendommen Gl. Darumvej 23 og Ørnelundvej 3B. Denne vej etableres for at få så lidt trafik på offentlig vej som muligt. Alt transport til og fra ejendommen med direkte adgang til den offentlige vej Ørnelundvej, hvor der er udkørsel direkte fra ejendommen. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne på offentlig vej er af husdyrgødning. Samlet set forventes der en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid

foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage indenfor normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken. For at begrænse gener for naboer ved intern transport er den interne transportvej etableret i den nordlige ende af bygningsparcellen og dermed længst væk fra naboerne.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: ”Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbruget, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.”

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt øgede gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger udfører for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for flydelag
- En gang årligt udarbejdes ”Gødnings- og husdyrindberetning”,
- Overvågning af vand og strømforbrug

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle u hensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.

- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Ingen opbevaring af pesticider.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er 1 olietank på ejendommen. Den er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Esbjerg Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og

aflevere det til en godkendt affaldsmottager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald
- Metalaffald
- Plastaffald
- Papiraffald
- Papaffald
- Træaffald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelses anlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagingsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK-kode	ISAG-kode
Olie- og kemikalieaffald:						
Spildolie				0	13.02.08	06.01
Olietromle				0	15.01.04	56.20
Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap)	Container	Vognmand	Kommunal modtagestation	1000 kg	15.01.01	50.00
Tom emballage (plast)	Container	Vognmand	Kommunal modtagestation	1000 kg		
Bigbags af PE-plast	Container	Vognmand	Kommunal modtagestation	100 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Kommunal ordning	Kommunal modtagestation	20	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Vognmand	Kommunal modtagestation	Variierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Esbjerg Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads foderladen.

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der anvendes ingen pesticider på ejendommen.

Oliekemikalier

Der er 1 indendørs olietank på ejendommen på fast gulv.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
------------------	--------------------------------------	-------------	---------------------

Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	700 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra beboelse og mandskabsrum	300 m ³	Nedsivning	TRIX

Beskrivelse af spildevandstilledning

700 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra beboelse og mandskabsrum ledes til TRIX tank og nedsivning.

Tagvandet opsamles og ledes til nedsivningsbassin.

Overfladevand fra møddingspladsen ledes til gyllebeholderne.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug		80.000 kwh
Dieselolie		4.000 l

Elforbruget går primært til belysning og drift af teknisk udstyr.

Energibesparende foranstaltninger
Anlægget etableres med LED belysning

Vurdering

Elforbruget forventes at ligge på normforbruget. Det vurderes således at energiforbruget er af en størrelsesorden der passer til ejendommens drift, og at der anvendes den mest energibesparende teknologi i forhold til belysning.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand		13000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde		700 m ³

Vandforbruget er vurderet ud fra en forventning til det fremtidige forbrug.

Bedriften forsynes vand fra offentligt vandværk. Der forventes en stigning i vandforbruget i forbindelse med godkendelsen.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Vandforbruget forventes at være omkring normforbruget.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes færdigblandet fuldfoder som leveres fra Gl. Darumvej 23. Det vil sige at ensilage opbevares på Gl. Darumvej 23 hvorfra det dagligt transporteres til Ørnelundvej 3B

Hovedbestanddelen af foderet er hjemmeavlet grovfoder.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, så fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer.

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Esbjerg Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i egnet emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Esbjerg Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der er en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

B.9 Valg af BAT

De nye stalde er med faste drænedegulve eller dybstrøelse

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	6995	857	7852
Faktisk emission Kg N/år	6995	857	7852
Forskel Kg N/år			0
BAT krav overholdt			Ja

Der anvendes faste drænedegulve for at reducere ammoniakfordampningen.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grundplan ca.	Bygningshøjde ca.	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	3966 m ²	10 m	20°	Hvidt gardin, grå tag	Opdræt
Stald 2	1960 m ²	11 m	20°	Hvidt gardin, gråt tag	Kalve
Stald 3	989 m ²	11 m	20°	Hvidt gardin, gråt tag	Kalve

Stald 4	4511 m ²	11 m	20°	Hvidt gardin, gråt tag	Opdræt/gold køer
Gylletank	1242 m ²	3 m		Elementer	Gylle
Møddingsplads	1000 m ²	2 m			Dybstrøelse

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildes den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der ligger en anden produktion indenfor kumulationsafstandene, og kumulation er derfor vurderet men ikke givet anledning til ændrede konklusioner.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støj og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes. Bedriften overholder disse afskæringskriterier.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

I forhold til byzone ligger der en anden produktionsejendom indenfor afstanden på 300 m. Kumulationen er derfor inddraget i vurderingen i forhold til det nordligste punkt i byzone.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedsivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpemidler, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der findes 1 olietank på ejendommen. De er placeret på fast gulv uden afløb.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Alle sengestalds staldsystemerne er med drænet fast gulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

Da der er tale om en etablering af alle stalde og øvrige konstruktioner er der i realiteten et utal af alternative placeringer i relation til, at bygningerne kan drejes og placeret i anden retning på grunden, så længe afstandskravene til skel og eksisterende bygninger overholdes. Det er vurderet at den valgte placering af bygningerne giver den mest harmoniske opbygning i relation til de øvrige bygninger omkring ejendommen.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. Der forventes derfor udvikling i forhold til referencescenariet, således at påvirkningen af omgivelserne med ammoniak vil stige, og lugtemissionen fra husdyrbruget vil stige.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser, det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt at luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er oplyst i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område uden kulturarv, men med særlige landskabelige værdier. Alle bygningsmæssige udvidelser holdes inden for det eksisterende byggefelt omkring ejendommen som det afgrænses af det eksisterende byggeri. De nye bygninger udfylder blot huller i byggefeltet. Det vurderes derfor at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af de landskabelige forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlæggelsesfasen vil der lokalt være en påvirkning med støj og støv og et betydeligt antal transporter til byggepladsen, men derudover vurderes anlægsfasen ikke at medføre en påvirkning af miljøet.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støj og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud

fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området. Særligt ikke taget i betragtning at anvendelse af fast drænet gulv reducerer ammoniakfordampningen fra husdyrbruget.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Som en naturlig del af driften sker der en løbende monitorering af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretaget i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes fast drænet gulv for at reducere ammoniakfordampningerne fra ejendommen.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

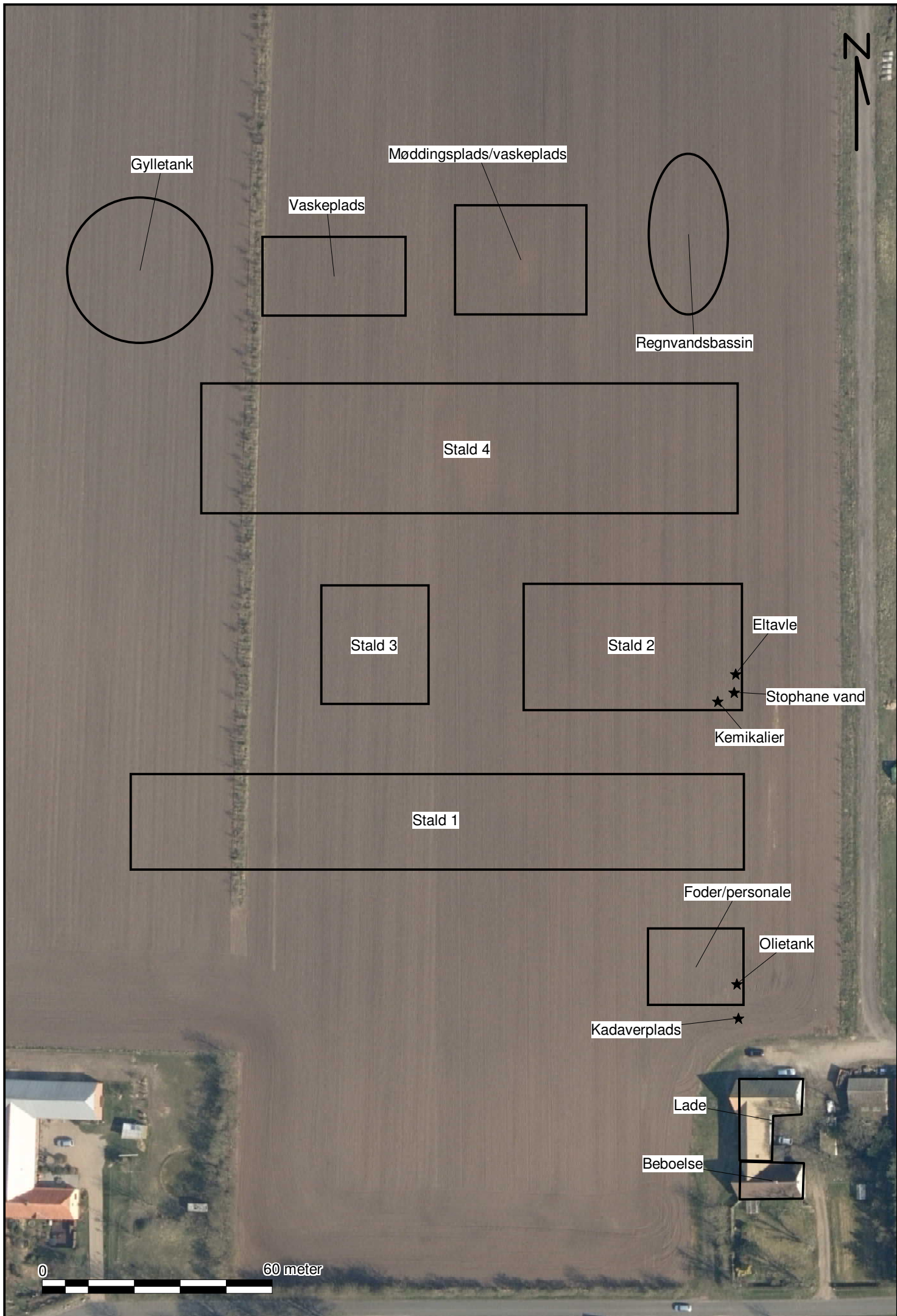
Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkærne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyrproduktion"

Sven G. Sommer et al. *Aktuel videnskab* 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Gylletank

Møddingsplads/vaskeplads

Vaskeplads

Regnvandsbassin

Stald 4

Stald 3

Stald 2

Eltavle

Stophane vand

Kemikalier

Stald 1

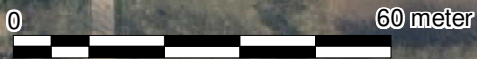
Foder/personale

Olietank

Kadaverplads

Lade

Beboelse

Overdrev

Mose 2

Sø

Habitat natur

Mose

0 1500 meter

Byzone

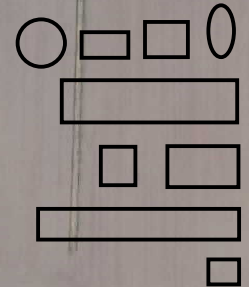
Byzone

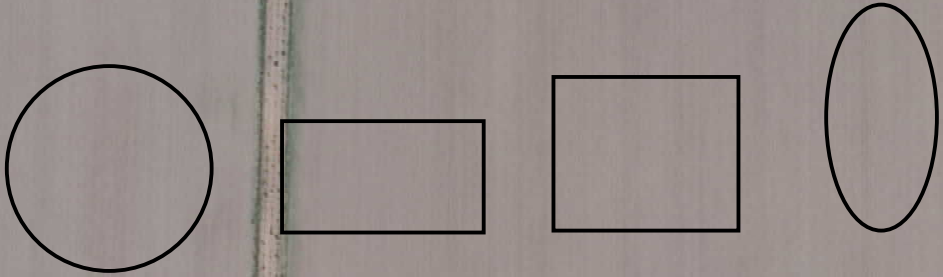
Samlet bebyggelse

Enkelt nabo

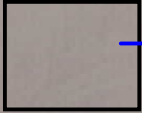
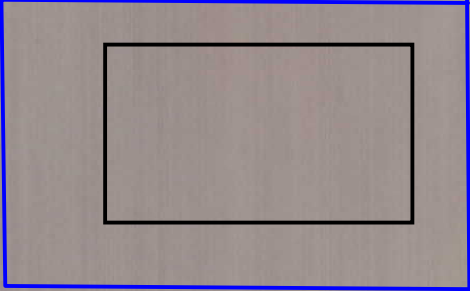
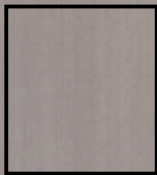
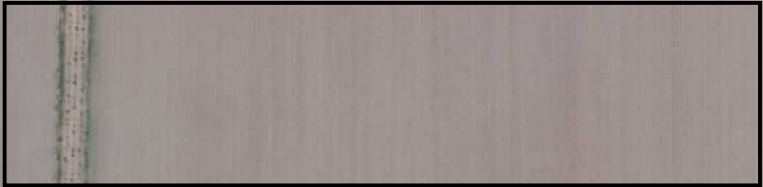
0 300 meter

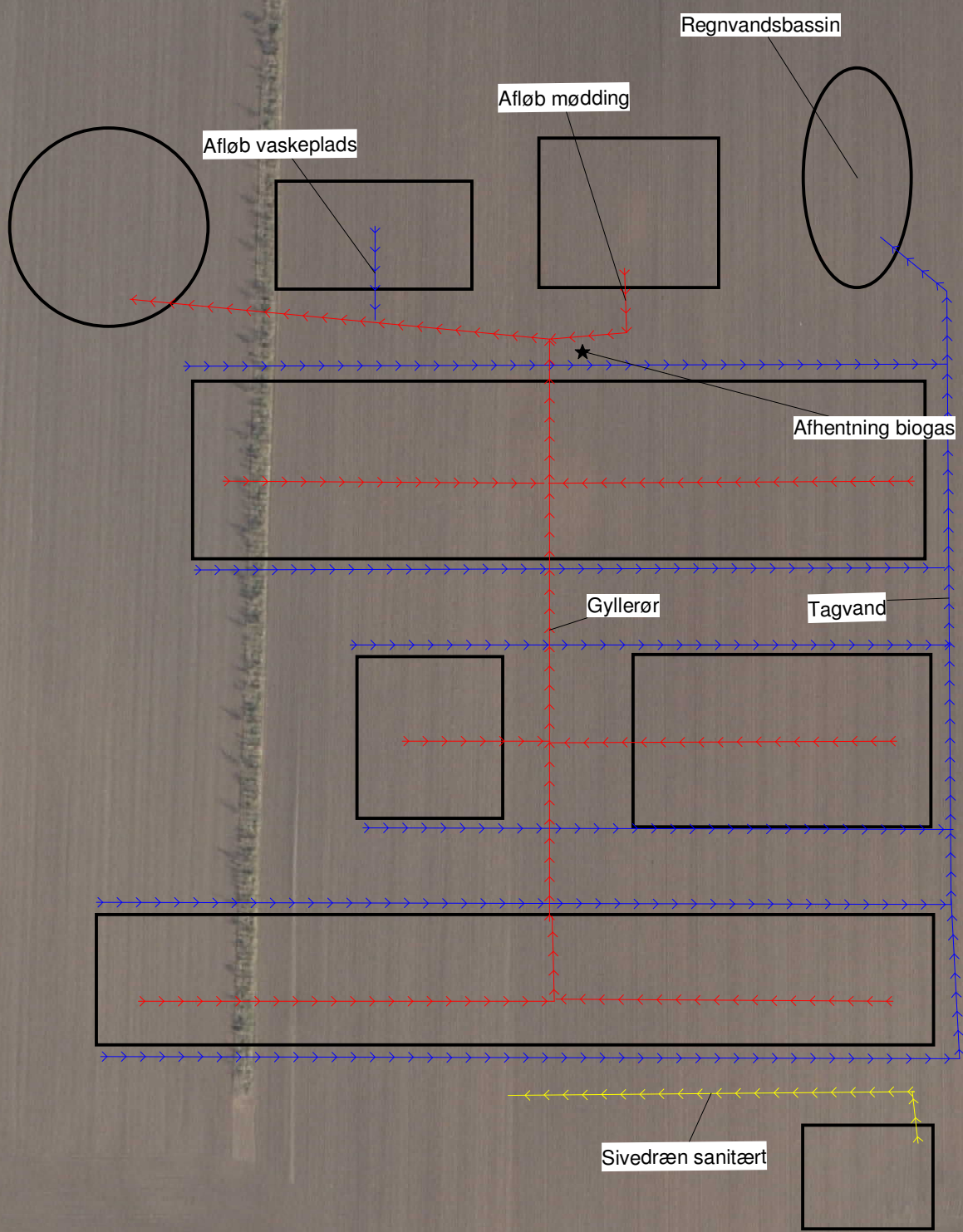
N

Fra Gl. Darumvej 23

0 60 meter

Indhold

2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN.....	2
3 SELVE BEREDSKABSPLANEN	3
3.1 KORTMATERIALE	3
3.2 TELEFONNUMRE	4
3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS.....	5
3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE	6
3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD.....	7
3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE	8
3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT.....	8
3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"	9
3.9 AFLØBSPLAN.....	10

Ved store uheld ring altid 1-1-2! Ved mindre uheld ring til miljømyndighederne. **Er du i tvivl ring 1-1-2.** Efter brand mm. tag kontakt med miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

2 INDLEDNING TIL OG FORMÅL MED BEREDSKABSPLANEN

Beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at håndtere pludseligt opståede situationer og uheld, der kan få konsekvenser for det omgivne miljø. Beredskabsplanen skal være kendt af gårdens ansatte og bør udleveres til indsatsleder og miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand, mm. Beredskabsplanen skal revideres og kontrolleres mindst én gang om året og skal være let tilgængelig og synlig. Beredskabsplanen findes skal være tilgængelig i teknikrummet i stalden. Kopi af beredskabsplanen skal yderligere være tilgængelig på kontoret. Beredskabsplanen er udarbejdet af Miljø & Natur ud fra de angivne retningslinjer, der er angivet i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug.

3 SELVE BEREDSKABSPLANEN

3.1 KORTMATERIALE

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen, der angiver:

- Dieseltanke og olietanke (overjordiske og nedgravede)
- Drænbrønde / regnvandsbrønd / afløb
- Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbryder m.v.

3.2 TELEFONNUMRE

Kontakt	Telefonnummer
Søren mobil	20 24 90 78
Miljømyndighed kontaktes på telefon dag	76 16 16 16
Falck kontaktes på telefon dag eller nat	112
Brandvæsen kontaktes på telefon dag og nat	112
Lægevagt kontaktes på telefon dag eller nat	70 11 07 07
Dyrlæge kontaktes på telefon dag eller nat	75 41 03 00
Elektriker kontaktes på telefon dag eller nat	70 70 77 67
VVS kontaktes på telefon dag eller nat	75 43 15 50

3.3 BRAND- OG EVAKUERINGSINSTRUKS

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald brandvæsenet - RING 112 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad er der sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne? I givet fald hvor mange?
- Er dyrene kommet ud? I givet fald dyreart og antal der evt. er fanget

Kontakt herefter ejer på tlf. **20 24 90 78**

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder i særdeleshed fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Slukningsmateriel er placeret i alle driftsbygninger.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse branden den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
 - Brandslukkere i alle bygningsafsnit

3.4 INSTRUKS VED OVERLØB AF GYLLE

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb, eller drikkevandsboring
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren, på tlf. **20 24 90 78**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **76 16 16 16**
- Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe med sammen med kortmaterialet
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
 - Traktor kan rekvireres gennem ejer
- I tilfælde af brud på gyllebeholder vil gylle samles i en lavning på marken nord for beholderen. Der er således ingen risiko for umiddelbar forurening.
- I tilfælde af brud eller overløb af større mængder af gylle skal der altid rekvireres slamsugere eller andet til opsamling af gyllen hurtigst muligt.

3.5 INSTRUKS VED KEMIKALIE- ELLER OLIESPILD

Ved større overløb af kemikalier og olie - RING 112 og oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand
- Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne
- Kontakt ejeren på tlf. **20 24 90 78**
- Kontakt miljømyndighederne ved tlf. **76 16 16 16**
- På ejendommen findes der følgende materiel, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:
 - Savsmuld til opsugning af væsker ved olietank

3.6 STOPHANER OG HOVEDAFBRYDERE

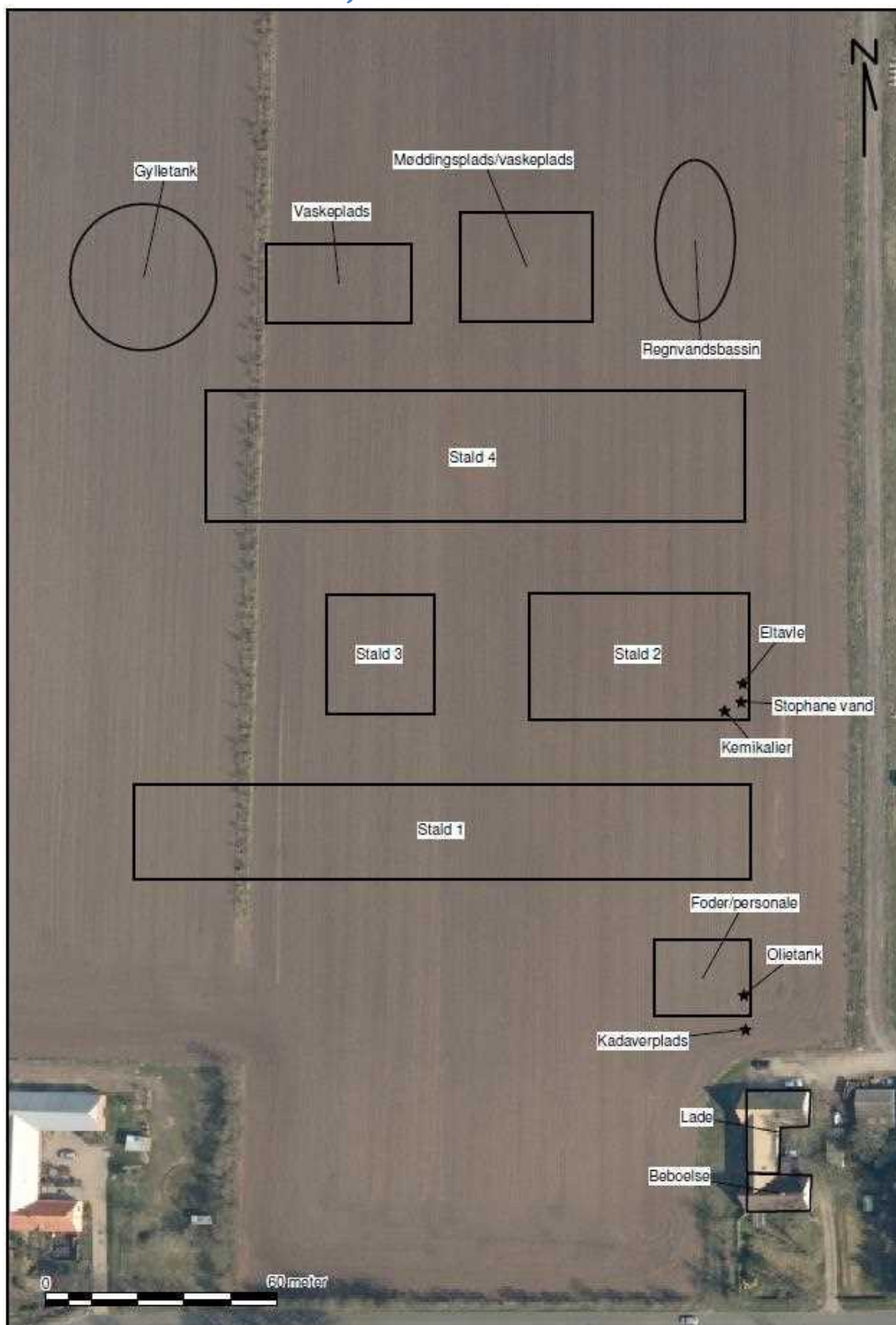
Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbruder m.v. er noteret på kortet over ejendommen.

- Hovedhane til vand sidder i østlige ende af stald 2
- Hovedafbryder el sidder i østlige ende af stald 2

3.7 INSTRUKS VED STRØMSVIGT

- Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- Tjek alle stalde og se, om nødoplukket er åben.
- Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.
- Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, anvendes nødstrøms generatoren og der ringes og forhøres om varigheden af udfaldet.

3.8 BILAG A. "KORT OVER EJENDOMMEN"

3.9 AFLØBSPLAN

